

au arkkitehtiuutiset

5 • 2014

Enjoying the outdoors since 1947

vestre.com

Vestre Bloc Sun
Design: Atle Tveit & Lars Tornøe
Landscaping: LINK

Safalaisuus

– valinta laadun puolesta

Erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolisilla paikkakunnilla rakennetun ympäristön laadunvalvonta saattaa helposti henkilöityä. Jos johtavat viranhaltijat, kaavoittajat tai rakennusvalvonnan arkkitehdit kuuluvat SAFAAan, tämä saattaa herättää epäluuloa ja pahimmassa tapauksessa epäilyksiä oman järjestön arkkitehtien suosimisesta. Pitäisikö pahojen puheiden välttämiseksi viranhaltijoiden pidättyä aktiivisesta SAFA-toiminnasta, erityisesti paikallisesta toiminnasta?

Joku saattaa ajatella nimenomaan päinvastoin: viranhaltijoiden tulisi nykyistä laajemmin jakaa ja edistää SAFAn arvoja myös omalla jäsenyydellään.

Ketään ei voi pakottaa kuulumaan mihinkään järjestöön, mutta yhdistymisvapaus ja jäsenyys on jokaisen suomalaisen perusoikeus. Toivottavasti kukaan ei siis sorru kiistämään arkkitehdin oikeutta vaikuttaa valitsemassaan yhteisössä, toimi hän missä asemassa tahansa.

Kun palkansaaja- ja työnantaja-arkkitehtien edunvalvonta irrotettiin SAFASTA, odotuksena oli, että SAFASTA muodostuisi entistä enemmän arkkitehtien yleisten toimintaedellytysten, arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön laadun edunvalvoja.

SAFAn paikallis- ja alaosastot ovat parhaimmillaan erinomaisia foorumeita erityyppiselle vaikuttamistyölle, päivän arkkitehtuuripuheen pörinälle ja maailmanparantamiselle. Kun emme kuitenkaan voi olla kaikesta yhtä mieltä, ottakaamme yhteen yhdessä. Paikallisosastojen tulisikin koota kaikki paikalliset arkkitehtivoimat väittelemään paitsi keskenään myös tärkeiden sidosryhmien kanssa kaikesta mahdollisesta, joka liittyy rakennettuun ympäristöön.

Itse olen aina ajatellut, että kuuluminen SAFAAan, vaikuttaminen SAFASSA ja SAFAN kautta ovat tärkeä tapa myös viranhaltijalle edistää sydäntä lähellä olevia asioita. Miten toisten SAFA-arkkitehtien töiden positiivinen esillä pitäminen voisi olla väärin? Arkkitehdin identiteettiin kuuluu kriittisyys. Hyvää työtä on kiitettävä. Heikon suorituksen on saatava arvoisensa huomio, puolueettomasti ja perustellen.

Jos ja kun kirjaimet SAFA nimen perässä tarkoittavat työn laatua, koska työ sitten rakennussuunnittelua, korjaussuunnittelua, work place managementia, kaavoitusta tai rakennustarkastusta, on tämä tunnustettava. SAFAN ja safalaisten onkin toimittava entistä pontevammin sen eteen, että jatkossa jokaisella arkkitehdillä on hyvä syy kuulua SAFAAan, jokaisella tilaajalla on hyvä syy käyttää juuri SAFA-arkkitehdin palveluita ja jokaisella kansalaisella on mahdollisuus elää SAFA-arkkitehdin suunnittelemassa ympäristössä. Tämä tarkoittaa ulkoisten edellytysten kohentamista, oman osaamisen kasvattamista sekä arkkitehti SAFA-brändin tunnetuksi tekemistä.

Kannustan kaikkia safalaisia puhumaan surutta laadun puolesta. Pitäkää esillä mielestänne hyviä esimerkkejä, puhukaa innolla kollegojen saavutuksista ja suomikaa taiten epäkohtia ja rimanalituksia. Safalaisuus on valinta laadun puolesta.

Leena Rossi
varapuheenjohtaja

Lue lisää
WWW.PAROC.FI

Puhdistettavat ja pestävät

AKUSTIIKKALEVYT

Parocin puhdistettavien ja pestävien akustiikkalevyjen tuotesarja on tarkoitettu tiloihin, joilla on korkeat puhtaus- ja hygieniavaatimukset. Puhdistettavien akustiikkalevyjen tyypillisiä käyttökohteita ovat esimerkiksi ravintolat ja sairaalat, mutta ne sopivat erinomaisesti minne tahansa, missä hyvien akustisten ominaisuuksien lisäksi pintojen tulee olla helposti puhdistettavia sekä esteettisesti miellyttäviä.

Millainen tila, sellainen akustiikkalevy.
Tutustu huipputuotteidemme ominaisuuksiin
tarkemmin. WWW.PAROC.FI

 PAROC[®]
Better built environment

Ilmestyy: vko 13 12 numeroa vuodessa
66. vuosikerta ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja SUM:n
uutis- ja tiedotuslehti

Julkaisija:

Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry. SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448 | fax 09 5844 4222
au@safa.fi | <http://au.safa.fi>

Päätoimittaja:

Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 09 5844 4224

Toimitussihteeri:

Päivi Virtanen
(Anne Haatainen poissa 1.4.–elokuu 2014)
au@safa.fi puh. 050 570 4180
Avustaja: Riina Behl
Taitto: Marjo Vänskä-Nissilä

Lehtitilaukset ja osoitteenmuutokset

TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

Ilmoitusmyynti:

Media Bookers, puh. 09 8869 0002,
puh. 050 60 330 | fax 09 8869 0009
jarmo.valtonen@mediabookers.fi
www.mediabookers.fi
Ilmoitusaineiston jättöajat: <http://au.safa.fi>

Paino: Vammalan Kirjapaino Oy

Ilmestymisajat:

Nro	Aineisto	Ilmestyy
6–7/2014	9.6.	25.6.
8/2014	11.8.	27.8.

Kansikuva:

Jätkäsaaren LightHouse,
Helsinki, Arkkitehtitoimisto
Huttunen-Lipasti-Pakkanen Oy,
2014. Kuva: Tiia Ettala.

- 3 PÄÄKIRJOITUS** Safalaisuus – valinta laadun puolesta
Leena Rossi
- 6 HAASTATTELU** Inspiraatiota kaavoituksesta Tiltu Nurminen
- 10 JÄSENILLE** Täydennyskoulutusta Ruotsin malliin
- 12 TAPAHTUMAT**
12 **Tervettä amerikkalaista kaupunkisuunnittelua** Leena Rossi
14 **Nuorista jää jälki** Hella Hernberg
16 **Helsinki-kerrostalo: uhka vai mahdollisuus?** Lennart Lang
- 20 KOLUMNNI** Pop-up-suunnitelmia Kaarin Taipale
- 22 KILPAILUT** Kehittyvä Kangas Anna Brunow ja Riku Rönkä
- 28 MAAILMALLA**
28 **Rakennus unelmana: Villa San Michele** Tatu Ahlroos
30 **Amerikassa oppia hakemassa 1964** Olli Lehtovuori
- 34 NÄYTTELYT** Vahvoja tulkintoja hiljaisuuden tiloista
Anne Tervo
- 36 MARK** Pohjoismaiset maisema-arkkitehdit koolla Oslossa
Jouni Heinänen
- 38 TUTKIMUS** Asunto muuttuvana tuotteena Ira Verma
- 42 KESTÄVÄ KEHITYS** Ympäristötietoisuudesta kokonais-
valtaiseen kestävyYTEEN Elina Kalliala
- 45 MUISTOKIRJOITUS** Runon siivin Matti K. Mäkinen,
Kaarina Löfström ja Kari Salonen

A photograph of Christina Hovi, a woman with blonde hair and glasses, wearing a black quilted jacket and a black and white patterned scarf. She is standing on a paved city street in Turku, Finland. In the background, there are multi-story buildings, a clear blue sky, and a few other pedestrians. A red strap is visible on her shoulder.

Christina Hovi valittiin viime joulukuussa uuteen virkaan, Turun kaavoituspäälliköksi. Tuore kaavoituspäällikkö kokee olevansa unelmatyössään työnjohdollisissa esimiestehtävissä. Näissä tehtävissä on mahdollista vaikuttaa siihen, että työyhteisö voi hyvin. Työnkuvaan kuuluvat muun muassa kaavatyöskentelyn aikataulujen ja edistymisen seuraaminen sekä kaavoitusyksikön työntekijöiden kannustaminen ja tukeminen työssään.

MIKSI KILPAILLA SAMOILLA TUOTTEILLA
KUIN YMPÄRISTÖKUNNAT, JOTKA
TARJOAVAT OMAKOTITALOTONTTEJA
JA PIENIMUOTOISTA ASUMISTA?

Inspiraatiota kaavoituksesta

Christina Hovi, mitä uutta olet tuonut kaavoitustyöhön?

– Tähän asti kaavan tekijä on jäänyt liian usein tekemään omaa projektiaan. Nyt on muodostettu useita tiimejä, joissa voi etsiä suunnitteluratkaisuja yhdessä. Silloin ei jää kiinni mihinkään yksittäiseen ongelmaan, ja samalla kaikki tietävät, missä eri alueilla mennään.

Yhdessä tekemällä varmistetaan myös yhtenäisyys ja laatu-taso, joka näkyy ulospäin. Henkilöstöjohtajan pitää olla läsnä ja varmistaa edellytykset hyvälle työilmapiirille.

Entinen asemakaavapäällikön virka poistui ja tilalle tuli kaavoituspäällikön tehtävä – miksi?

– Uusi virkanimike liittyy kaupungin organisaatiouudistukseen. Aiemmin asemakaavapäällikkönä toiminut **Timo Hintsanen** siirtyi johtamaan kaupunkisuunnittelua konsernihallinnon kaupunkikehitysryhmään. Kaupunkisuunnittelun roolia haluttiin nostaa ylemmäksi kaupungin organisaatiossa.

Kehitysryhmän alaisuudessa toimii kaupunkisuunnitteluyksikkö, jonka päällikkö, arkkitehti **Markku Toivonen**, on taas tiiviissä yhteistyössä kaavoitusyksikön kanssa.

Kertoisitko kaavoitusorganisaatiosta ja omasta työhistoriastasi siellä?

– Uudessa organisaatiomallissa ovat nyt samassa ryhmässä aiemmin erillään toimineet asemakaavoitus ja yleiskaavoitus. Asemakaava-arkkitehteja on 20 ja yleiskaava-arkkitehteja 14.

Itse olen ollut täällä 17 vuotta, vuodesta 1997 asti, ja tunnen

hyvin ihmiset ja talon toimintamallit. Omalla työurallani ensin työn alla olivat asemakaavat, mutta vuonna 2010 sain nimityksen projektisihteeriksi vetämään Turun kaupunkiseudun rakennemallia. Siinä roolissa koordinoin yhteensä 14 kunnan ja Varsinais-Suomen liiton yhteistä hanketta.

Ison suunnittelutyön eri vaiheet kestivät kaksi vuotta. Sen jälkeen kaksi kuukautta myöhemmin rakennemalli oli hyväksytty kaikkien yhteistyökuntien valtuustoissa. Hanke oli palkitseva ja antoi sysäyksen siirtyä yleiskaavapuolelle luonnolliseen jatkumona rakennemallin pohjalta.

Miten jonkin tietyn alueen kaavoitusprosessi käytännössä etenee?

– Usein yksityinen maanomistaja on teettänyt luonnossuunnitelmia arkkitehtitoimistolla ja esittelee niitä kaavoittajalle. Siitä lähtee liikkeelle taustaselvitys, joka mahdollisesti johtaa kaavamuutokseen. Tuossa vaiheessa huomioidaan alueen kadut, puistot, vesihuolto ja muu infrastruktuuri. Mahdollisesti käynnistetään myös investointiohjelma, joka mahdollistaa toteutuksen. Lopputuloksena on toivottavasti tyytyväinen asiakas tai yritys.

Onko jokin alue Turussa erityisen kehittämisen kohteena?

– Usein uuden alueen kaavoitus kestää viidestä kymmeneen vuotta. Kaikkia kaavaehdotuksia ei ehditä kehittää. Ykkössijalla ovat keskusta-alue ja sen yhteydessä olevat alueet. Kehysalueilla on enemmän kaupungin omistamaa maata, ja se mah-

JOS ON HYVÄ VIITESUUNNITELMA,
TOTEUTUKSEN ARKKITEHTUURIKIN
NOUSEE SEN MYÖTÄ PAREMMALLE
TASOLLE KUIN KESKINKERTAISEN
KAAVAN AVULLA.

dollistaa kaupunkialueen jatkumisen. Entisiä teollisuusalueita muutetaan asuinalueiksi, kuten vaikkapa entisen jätevedenpuhdistamon alue sen jälkeen, kun puhdistamo siirtyi Kakolanmäelle.

Keskustan kehittämisen ideana ovat asumisen ja työpaikkojen läheisyys ja edulliset rakennusten ylläpitokustannukset. Turun keskusta on laajemmin katsottuna myös koko kaupunkiseudun ja maakunnan keskus. Rakennemallin mukana tietoisuus alueen kehityksestä on kasvanut.

Millaiseen rakentamiseen Turun kaupunki panostaa?

– Turku kilpailee asukkaista kuten muutkin suuret kaupungit, mutta miksi kilpailla samoilla tuotteilla kuin ympäristökunnat, jotka tarjoavat omakotitalotontteja ja pienimuotoista asumista? Kaupunkimaiseen asumiseen kuuluvat kerrostalot.

Asun itsekin kerrostalossa mieheni kanssa. Entisenä rintamamiestaloasukkaana koin omakotitalon ja puutarhatontin hoidon turhaksi, kun kesä kului käytännössä pääasiassa mökkeillen ja purjehtien. Varovainen ehdotus puolisolalle muutosta kerrostaloon johti nopeaan toimintaan ja kaupunkiasumisen eduista nauttimiseen.

Oletko saanut johtamiskoulutusta?

– Kaupunki järjestää omia esimieskoulutuspäiviä, mutta hyväksi koin myös yksityisen yrityksen kurssin, jonka teemana oli ”Nouset työyhteisöstä esimieheksi, miten otat roolin”. Kursilla täysin eri aloilta tulleet ihmiset olivat ihan samojen haasteiden edessä.

Erityisesti jäivät mieleen ajatukset ”se mihin et puutu, sen hyväksyt” ja ”ole läsnä”. Jos työyhteisössä esiintyy ongelmia, niihin puututaan henkilökohtaisesti, ei yleisellä paimenkirjeellä, josta asiansa hyvin hoitaneet saattavat loukkaantua.

Miten johtajan rooli on vaikuttanut omaan työhösi?

– Vertaisryhmä on muuttunut. Kaikista asioista ei voi keskustella alaisten kanssa. Ei voi myöskään purnata asioista kahvitunnilla samalla tavalla kuin ennen, muuten hyväksyy sen, että muutkin purnaavat. Pitää itse toimia esimerkillisesti. Ennen saatoin sanoa herkästikin mielipiteeni, nykyään pitää opetella enemmän kuuntelemaan.

Mikä inspiroi sinua työssäsi?

– Eniten inspiroivat hyvät toteutukset, jotka toimivat myönteisinä moottoreina muillekin alueille. Kaupunki on koko ajan muutoksessa, jotkut sanoisivat sitä jopa muuttuvaksi organismiksi, jossa on eri aikakerrostumia. Jonkin pitää uudistua koko ajan. Tässä työssä pääsee edistämään hyvien asioiden toteuttamista, vaikka paljon suunnitelmia jää myös pöytälaatikkoon.

Mitkä ovat suurimmat haasteet kaupunkisuunnittelussa?

– Joskus tuntuu, että isot taloustavoitteet saavat liikaa painoarvoa ja toisinaan ahneudella ei ole mitään rajaa. Usein saataisiin sopusuhtaisempi lopputulos, jos jätettäisiin rakennus-oikeutta vähän pienemmäksi.

Keskusta on kuitenkin tietyllä tavalla kaikkien yhteistä aluetta: ydinkeskusta jokirantoineen on kaupunkilaisten olohuonetta. Ei pitäisi ajatella vain yksittäistä rakennushanketta vaan laajempaa kokonaisuutta.

Mitä eri tahojen osallistuminen kaavoituksen tuo mukanaan?

– Joistakin kohteista lyödään lukkoon mielipide, josta ei sitten millään luovuta. Yksittäinen toimija katsoo asiaa ehkä suppeammasta näkökulmasta kuin kaupunkisuunnittelija. Prosessi, jossa huomioidaan eri tahoja demokraattisesti, voi

KUKA?

- > Christina Hovi, arkkitehti SAFA
- > syntynyt vuonna 1969
- > valmistunut TTKK:sta arkkitehdiksi vuonna 2001
- > työskennellyt Turun asemakaavatoimistossa vuodesta 1997
- > valittiin vuoden 2013 alussa toimialan kehittämisspälliköksi ja vuoden lopussa nykyiseen tehtäväänsä kaavoituspälliköksi

tuoda uuttakin hyvää. Vaikka kaavoituksen pitkä kesto koetaan toisinaan haitaksi, sen aikana ihmiset tottuvat ajatukseen muuttuvasta ympäristöstä.

Mitä visioita sinulla on kerrottavaksi kaupunkilaisille?

– Turussa tavoitellaan dynaamisuutta ja kasvua, ja kaupunki kasvaakin tällä hetkellä noin 1 500 asukkaan vuosittaista keski-vauhtia. Näistä asukkaista reilusti yli puolet on maahanmuuttajia. Tämä voidaan ottaa kaupungin kehittämisen voimavaraksi. Turku on jo historiansa puolesta kansainvälinen kaksikielinen kaupunki ja Helsingin jälkeen Suomen toiseksi monikulttuurisin kaupunki. Katunäkymässä tämän voi havaita vaikkapa monipuolisesta etnisestä ravintolatarjonnasta.

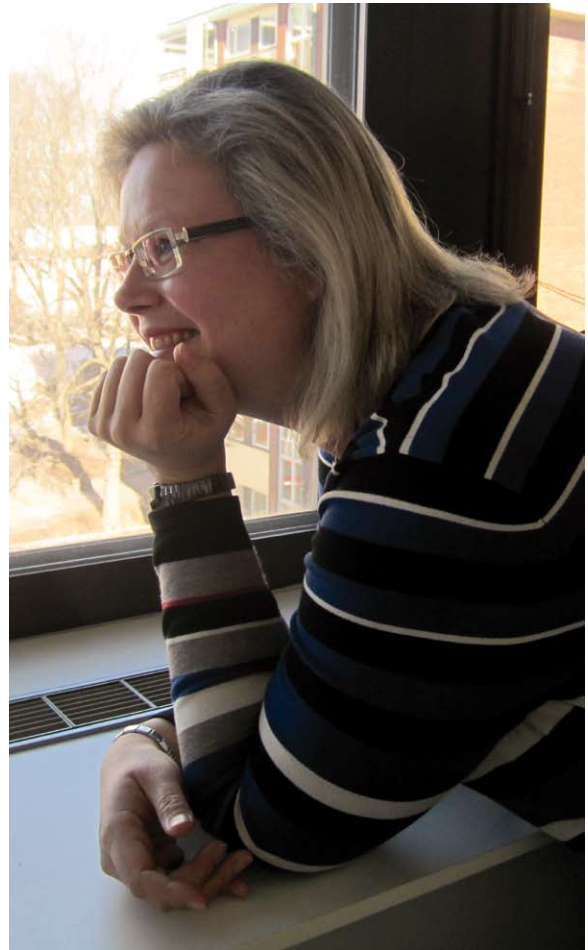
Mitä kansainvälistyvä kaupunki merkitsee kaavoituksen kannalta?

– Oletetaan, että kaupunkimainen asuminen houkuttaa ulkomailta muuttavia ihmisiä, jotka tulevat todennäköisesti kaupunkimaisista olosuhteista. Kaavoituksella luodaan hyvät puitteet rakentamiselle, mutta elävyyden ja toimintojen monipuolisuuden toteuttamiseen tarvitaan muita yhteistyökumppaneita.

Mitä kaava antaa hyvän ympäristön kehittämiseksi?

– Jos on hyvä viitesuunnitelma, toteutuksen arkkitehtuurikin nousee sen myötä paremmalle tasolle kuin keskinkertaisen kaavan avulla. Paikka suunnitellaan moneen kertaan ensimmäisten luonnosten jälkeen. Rakennuttaja saattaa vaihtaa välillä myös arkkitehtisuunnittelijaa.

On ilahduttavaa nähdä alue, joka on pysynyt samanlaisena arkkitehtuurikilpailuvaiheesta toteutukseen asti, kuten Turun Nummenranta ylioppilaskylän vieressä tai Raunistulan Alfa-

TILTU NURMINEN

Barkerin kaava, jossa sama arkkitehtitoimisto oivalsi uusia ja -lostuneita ratkaisuja matkan varrella.

Mistä olet kiinnostunut työn ulkopuolella?

– Haastavan työn vastapainoksi toteutin viime syksynä lapsuudenaikaisen haaveeni poikkihuilun soitosta. Harjoittelen lähes päivittäin, ja huilun soittaminen kerrostalossa saa minut lähtemään järkevään aikaan töistä, vaikka aikaisemmin jäin usein myöhään töihin.

Keskittyminen musiikkiin irtaannuttaa hyvin työasioista: siihen on pakko keskittyä täysipainoisesti, eikä voi jäädä miettimään, mitä kaikkea jäi vielä tekemättä työpaikalla. Ihmettelen, miksi odotin näin pitkään ennen kuin tartuin toimeen.

Tiltu Nurminen

Kirjoittaja on Turun seudun paikallisasiamies sekä arkkitehtiyrittäjä Creative Turku -arkkitehtitoimistossaan.

Täydennyskoulutusta Ruotsin malliin

Ruotsin arkkitehtiliitto – Sveriges Arkitekter – kävi Helsingin suuntautuneen kevätretkensä yhteydessä tutustumisvierailulla SAFAn toimistolla. SAFAn verrattuna lähes kolminkertaisesta jäsenmäärästään (11 500) ja lyhyestä historiastaan (Sveriges Arkitekter perustettiin vuonna 2002 yhdistämällä viisi alan järjestöä, joista yhtenä perinteikäs Svenska Arkitekters Riksförbund SAR) huolimatta naapuriliitoilla on paljon yhteistä.

Molemmat ovat ammattijärjestöjä, jotka työskentelevät jäsentensä ammatillisten toimintaedellytysten parantamiseksi. Sveriges Arkitekter ajaa arkkitehtien lisäksi myös sisustus- ja maisema-arkkitehtien asiaa. Molemmilla järjestöillä toiminnan ytimen muodostavat arkkitehtuurikilpailu-, julkaisu- ja koulutuspalvelut sekä aktiivinen paikallisosastotoiminta.

Kolme askelta kohti ammattitaitoa

Vapaamuotoisen tapaamisen ykkösaieheena oli tällä kertaa täydennyskoulutus. Sveriges Arkitekter on tarjonnut reilun kymmenen vuoden ajan jäsenilleen täydennyskoulutuspalveluja.

Koulutus on paketoitu kolmen askeleen malliin: Nuorten arkkitehtien kursseilla keskitytään ammatin harjoittamisen säännöstöön. Toinen taso keskittyy yritystoiminnan ja projektinhallinnan haasteisiin, ja kolmannessa vaiheessa tuetaan

ANNA HEIKINHEIMO

johtamiseen ja hallintoon liittyviä tehtäviä.

Tähän mennessä yli 800 jäsentä on osallistunut koulutuksiin. Jäseniltä saatu palaute on ollut kiittävä.

– Parasta palautetta on nähdä koulutuksiimme ahkerasti osallistuneen arkkitehdin polku markki-

noiden vasta-alkajasta huipputoimiston pitäjäksi, liiton koulutus- ja tutkimusvastaava **Pehr Mikael Sällström** sanoo.

– Seuraavaksi tavoitteena on saada yhä laajempi osa-jäsenistöstä osallistumaan koulutuksiin. Tilaisuudet on keskitetty Tukholmaan, joten tulemme verkkosivustomme uudistamisen yhteydessä lanseeraamaan myös verkkokoulutukset.

Sveriges Arkitekter:in kursseista valtaosa on pitkiä, kestoltaan 4–8 kuukautta, mikä edellyttää osallistujilta vahvaa sitoutumista. Sisältöjen on oltava riittävän yleispäteviä palvellakseen koko jäsenkuntaa. Arkkitehdin peruskoulutuksessa liian vähäiselle huomiolle jäävät neuvotteluun, taloushallintoon ja projektijohtamiseen liittyvät taidot, joiden kehittämiseen tähtäävät kurssit ovat olleet suosituimpia.

SAFAn hiljattain teettämän selvityksen (au 4/2014) mukaan myös suomalaisarkkitehdit kokevat eniten täydennyskoulustarvetta yritystoiminnan pyörittämistä koskevilla osaamisalueilla. SAFAssa tullaan seuraamaan SARin täydennyskoulutuskenttää jatkossakin tarkalla korvalla.

ROY MÄNTTÄRI

Vähä-Kiljavan kesä

ERIKOISTARJOUS OPISKELIJOILLE kaikki Kiljavan majoitusvuokrat **-50 %!**

NYT SAUNOMAAN! Jäsenvuoro kaksi tuntia ennen muita saunavuoroja, hinta 31 €.

VAPAITA MÖKKIVIIKKOJA vielä Aalossa ja Koppelossa.

Tiedustelut: marja.peltonen@safa.fi

MÖKKI IJÄS annetaan pitkäaikaiseen vuokraukseen (5 + 5 vuotta) kunnostussopimuksella.

Voit sopia tutustumiskäynnistä Harri Haganin kanssa, puh. 050 511 0784.

Tiedustelut ja hakemukset osoitteeseen kiinteistot@safa.fi.

Hakuaika päättyy 3.6.2014.

KESKILUOKKA VAURASTUU, VAURASTU MUKANA.

Kehittyvillä markkinoilla keskiluokka kasvaa ja vaurastuu nopeasti. Se kasvattaa myös yrityksiä, joiden tuotteita ja palveluita keskiluokka hankkii. Niinpä olemme nimenneet näihin yrityksiin sijoittavan rahastomme OP-Vaurastuva Keskiluokka -rahastoksi. Se on ainoa laatuaan Suomessa, ja kun sijoitat siihen, voit odottaa vaurastuvasi itsekkin. Muista myös, että voit maksaa rahastojen merkintäpalkkioita OP-bonuksilla. Kysy lisää konttorista tai käy osoitteessa op.fi

Yhdessä hyvä tulee.

Atlanta on tyypillinen palapelikaupunki: naapureita ovat pilvenpiirtäjien down town alue hotelleineen ja rapistuva asuinalue.

Tervettä amerikkalaista kaupunkisuunnittelua

Terveempi kansakunta, digiaika, taantumasta toipumisen tahto ja yllättäviin käännteisiin mukautuva kaupunkikehitys, siinä Yhdysvaltojen National Planning Conferencen pääteemat vuonna 2014. Parisataa luentoja oli tarjolla 5 000 suunnittelijalle huhtikuun lopussa Atlantassa.

”Suunnittelija työskentelee nykyään yhteiskunnassa, jossa ei enää ole enemmistöä, jolle suunnitella”, toteasi American Planner Association (APA) -järjestön puheenjohtaja **William Anderson** konferenssin avauspuheessaan.

National Planning Conferencen valmisteluissa vain kolmasosa tarjotuista esityksistä läpäisee esiraadin arvioinnin. Pääsin kurkistamaan rapakon takaiseen suunnittelumaailmaan, koska amerikkalaisen yhteistyökumppanimme kanssa koostamamme esitys sähköisistä osallistumismenetelmistä Jyväskylän kaupunkisuunnittelussa läpäisi seulan.

Olo oli kuin lapsella kaupunkisuunnittelun karkkikaupassa. Washingtonin rakentamiskorkeuksien yleiskaava, San Franciscon kaupan ohjaus, GIS-pohjaiset skenaariomenetelmät, kaupunkisuunnittelu hurrikaanin jäljiltä – muutamia esityksiä mainitakseni – olivat aiheita, jotka tarjosivat inspiraatiota yhtä hyvin suomalaiselle kuin natiivillekin suunnittelijalle.

Eroavaisuusiinkin havahtui. Kukaan ei maininnut sanallakaan ikääntymistä. Yhdysvalloissa asia ei kerta kaikkiaan ole haaste. Ilmastomuutoksen huomioon ottaminen tarkoitti sekin enemmän tornadoihin ja hyökyaaltoihin varautumista kuin arkista, kokonaisvaltaista näkökulmaa kaupunkisuunnitteluun.

Kaupunkikehitys rakentuu projekteista

Yhdysvalloissa maa on hyvin kallista ja kaupunkikehitys rakentuu projekteista. Jokainen kehityshanke kohtaa aina yhtä

haasteellisen rahoitusongelman, kun vakiintunutta tapaa rahoittaa hankkeita ei ole. Julkisten tilojen rahoittaminen joukkorahoituksella on nousussa.

Tavaksi on tullut, että suuret yritykset ja toimijat kiinnostuvat rahoittamaan omistamiensa kiinteistöjen lähistölle sijoituvia muita hankkeita – säilyttääkseen oman omistuksensa arvon, oman työnantajamaaineensa ja alueen tason. Näin on toiminut muun muassa Atlantan ”oma poika” Coca-Cola Company.

Epäselväksi jäi, miten kaupungit työstävät strategista näkemystään hankkeiden taustalle. Eivät välttämättä mitenkään, ja se näkyy. Tuloksena on palapelikaupunki, kuten Atlanta, jossa vierekkäin ovat pilvenpiirtäjien down town -alue hotelleineen ja valtava konferenssi- ja stadionkeskus olympiapaistoinneen. Heti naapurissa on rapistuva asuinalue ja toinen, täysin rappiotilassa oleva kaupungin köyhin crack-kulmakunta. Vaikka kaupunkikehitys on projektimainen, kaupunkikokemus ei voi olla sitä.

Esimerkiksi kaupunkien palveluksessa olevien suunnittelijoiden roolina on huolehtia kansalaisten edusta projektikehityksessä. Esityksistä kävi ilmi, että kaupunkien ote kaupunkisuunnitteluun vaihtelee huomattavastikin. Merkittävin selittäjä on kaupunkien erilainen kulttuurinen tausta ja historiallinen kehitysvaihe: itä vai länsi, pohjoinen vai etelä?

Asuminen ja liikkuminen

Kohtuuhintainen asuminen – *affordable housing* – liitettiin keskusteluissa vahvasti liikkumiseen. Oikeudesta liikkua, ja nimenomaan julkisesta liikenteestä, on tehty kansalaisoikeuskysymys. Usealla kaupungilla onkin meneillään isoja julkisen liikenteen hankkeita.

Kohtuuhintainen asuminen koettiin myös – yllätys, yllätys – seudulliseksi kysymykseksi. Lähestymistapa on kuitenkin aidosti kaikkia mahdollisia seudulla toimivia organisaatioita, ei vain kuntia ja muita julkistoimijoita, kokoon kutsuva. ”Jos ha-

KUVAT: LEENA ROSSI

KAUPUNKISUUNNITTELUN TÄRKEIN TEHTÄVÄ ON ENSISIJaisesti EDISTÄÄ IHMISTEN HENKILÖKOHTAISTA TERVEYTTÄ, KANNUSTAA LIKKUMAAN, URHEILEMAAN JA NAUTTIMAAN ULKOILUSTA.

luat saada aikaan tulevaisuuden, joka poikkeaa menneisyydestä, sinun on keskusteltava sellaisten ihmisten kanssa, joiden kanssa et vielä ikinä ennen ole istunut saman pöydän ääreen”, julisti eräs kohtuuhintaisen asumisen ja liikkumisen edistäjä.

“Healthy and resilient cities!”

Suomessa puhutaan autoriippumattomuudesta, liikkumismuodoista, ilmastonmuutoksen hillitsemisestä, täydennysrakentamisesta ja ekosysteemipalveluista. Yhdysvalloissa samoista asioista keskustellaan yhden kattokäsitteen alla: *healthy cities!* Kaupunkisuunnittelun tärkein tehtävä on ensisijaisesti edistää ihmisten henkilökohtaista terveyttä, kannustaa liikkumaan, urheilemaan ja nauttimaan ulkoilusta. Toissijaisesti edistetään koko kansakunnan terveyttä.

Terveyttä julistaneen “valtakunnanlääkäri” **Boris Lushniakin** vaatimus “Jos emme yhteisvoimin saa kansakunnasta terveempää, kaikki muukin on tuhoon tuomittua!” kuulosti suomalaiseseen “Talous kuntoon ennen kaikkea” -mantraan totuneen korvissa suorastaan kauniilta tavoitteelta. Etelän hengessä tarjotun pekoni-makkara-vohveli-siirappiaamaisen jälkeen terveyspuhe kuulosti entistäkin varteenotettavammalta.

Resiliency (mukautuvuus, joustavuus, sinnikkyys) tuntui heti käsitteeltä, jonka voi liittää sujuvasti myös suomalaiseen kaupunkikehitykseen. Käsite oli esillä monessa eri yhteydessä. Miten lisätä kaupunkien kykyä toipua ja mukautua yllättävissä tilanteissa, ekologisissa, sosiaalisissa ja taloudellisissa haasteissa?

Kaupunkisuunnittelun suurten tavoitteiden personointi kansalaisten henkilökohtaisiksi tavoitteiksi kuulosti raikkaalta. Puhutaanko meillä Suomessa kaupunkisuunnittelusta vielä sittenkin liikaa erilaisten järjestelmien näkökulmasta?

Täydennyskoulutusta ja keskustelua

Yhdysvalloissa suunnittelija ei – kuten ei arkkitehtikaan – säilytä pätevyyttään, ellei täydennyskoulutuspesteitä kerry rekisteriin. Tapahtumassa jokainen luento, workshop tai pyöreän pöydän keskustelu oli pisteytetty etukäteen. Järjestöjen merkittävänä tehtävänä onkin huolehtia ammatissa toimivien jäsentensä koulutusmahdollisuuksista.

Esityksissä aikataulun vaihtoja ei erikseen tarvittu. Puhujat puhuivat juuri sen ajan, joka heille oli varattu. Meikäläisiin puhujakeskeisiin seminaareihin verrattuna erityisen ilahduttavaa oli tapahtuman keskusteleavuus. Jokaisen luentosalin keskikäytävällä oli mikrofoni, jonka taakse kysymysten ja kommenttien esittäjät järjestäytyivät esityksen päätyttyä. Jopa kolmasosa esitysten ajasta oli varattu kysymyksille.

Kysyjät eivät vain julistaneet omia mielipiteitään (kuten meillä usein käy) vaan esittivät luennoitsijalle hyviä, punnittuja, ytimekkäitä kysymyksiä. Aiheet saivat näin uutta syvyyttä ja laajuutta jatkokeskustelussa. Tämän tavan soisi yleistyvän myös Suomessa.

Elämän infrastruktuuri

Yksittäinen kuultu asia voi inspiroida ja jäädä elämään kuulijan mieleen muita pysyvämmiin. Yksityinen kiinteistökehittäjä **Egbert Berry** näki amerikkalaisen kaupunkikehityksen olevan tasapainoilua *people-centered-* ja *property-centered-*näkökulmien välillä. Meillä sama muotoilataisiin ehkä erisävyisesti yleisen ja yksityisen edun kamppailuksi. Mutta tärkeimpänä kaupunkien menestystekijänä Berry näki huolehtimisen asiasta, jota hän kutsui nimellä “life infrastructure”.

Elämän infrastruktuurin laatu tekee joistakin kaupungeista parempia kuin toisista, sekä ihmisille että sijoittajille. Elämän infrastruktuurin laatu ei parane tai heikkene hetkessä.

Siinäpä pohdittavaa kaupunkisuunnittelijalle kotimaahan.

Leena Rossi

Nuorista jää jälki

”Helsingissä on nyt vähemmän nuoria kuin viime vuosina ja tulevana vuosina. Ei ole olemassa yhtenäistä ryhmää nimeltä nuoret. 10 prosenttia jää jälkeen 90 prosentista. Siksi 100 prosentin kokemusmaailmaa pitää muuttaa. Nuorilla on korostuneet oikeudenmukaisuuden arvot mutta kokemus, että näillä arvoilla ei pärjää yhteiskunnassa.”

Näin kuvaili 13–17-vuotiaiden helsinkiläisten elämää nuorisotoimen johtaja **Tommi Laitio** Arkkitehtuurimuseon Vaikuttajafoorumissa. Myös Demos Helsingissä aiemmin vaikuttanutta Laitiota haastatteli museon hallituksen puheenjohtaja **Marco Steinberg**.

Vuoden ensimmäisessä forumissa pohdittiin nuorten aktiivista suhdetta kaupunkitilaan. Miten nuoret osallistuvat kaupungin ja sen tilojen suunnitteluun, ja miksi nuoria kannattaa kuunnella?

Kuulemisesta tekemiseen

Asukkaiden osallistuminen kaupungin suunnitteluun ja asuinalueiden kehittämiseen puhuttaa nyt, eikä pelkästään nuorten keskuudessa. Hyviä toimintatapoja hedelmälliseen vuorovaikutukseen ja sen tulosten siirtämiseen suunnittelupöydälle etsitään vielä. Nuorten osallistumisesta on saatu hyviä tuloksia, joita kannattaisi Laition mukaan hyödyntää myös muunikäisten kaupunkilaisten kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Oleennaista on, että siirrytään kuulemisesta yhteistyöhön ja

”

PARAS TAPA VÄHENTÄÄ
ONGELMAKÄYTTÄYTYMISTÄ
ON ANTAA IHMISILLE LISÄÄ
VASTUUTA.

HANNE GRANBERG

KUVAT: KAI WIDELL

IHME-festivaali 2009 toteutettiin Kaisaniemen kentälle pystytetyssä kuplahallissa kahdessa osassa: ensimmäisen jakson kuluessa yleisö sai käydä kuplahallissa katsomassa koskematonta savikuutiota, ja toisen jakson aikana savea pääsi työstämään itse.

konkreettiseen tekemiseen. Osallistumistilanteissa nuorille tarjotaan työkalut tuoda toiveensa ja huolensa esille tavalla, joka on heille luonteva ja mielekäs. Sen sijaan, että kysyttäisiin ympäriryöreyttä tai ohjailevia kysymyksiä, nuorten annetaan kertoa itse elämästään tai ilmentää ideoitaan vaikka muovailuvahasta muotoilemalla. Osallistumistilanteissa prosessi on yhtä tärkeä kuin lopputulos. Ammattilaisten tehtävä on tulkita sitä, miten ihmisten toiveet suodatetaan osaksi kaupungin ja sen tilojen suunnittelua.

”Tärkeätä on luoda tilanne, jossa nuori tuntee itsensä

– Oleennaista on, että siirrytään kuulemisesta yhteistyöhön ja konkreettiseen tekemiseen, Tommi Laitio sanoo.

kyvykkääksi ammattilaisen seurassa. Aika monet kuulemistilanteet saavat ihmiset tuntemaan itsensä tyhmiksi”, Laitio toteaa ja jatkaa, että tuntemalla olevansa lahjakas nuori voi kokea itsensä hyödylliseksi.

Sama on totta kaikenikäisillä, mutta asia korostuu erityisesti nuorten kohdalla. Onnistuneen vuorovaikutuksen ytimessä onkin Laition mukaan se, että lähdetään liikkeelle osallistujien, ei ammattilaisten, lähtökohdista. Tällainen prosessi yleensä myös kantaa hedelmää ja motivoi kaikkia osapuolia. Esimerkiksi Maunulan demokratiapilotissa huomattiin, että hyvän vuorovaikutuksen myötä asukkaat sitoutuvat hankkeeseen ja suunnittelija saa hyväksynnän työnsä, kuten hankkeessa mukana ollut **Mikko Summanen** kommentoi yleisöstä.

Mitä nuoret toivovat yhteisiin tiloihin?

Juuri nuoret viettävät paljon aikaa julkisessa kaupunkitilassa ja ovat erityisen riippuvaisia sen laadusta. Tämä itsestäänselvyys saattaa helposti unohtua. Nuoret arvostavat ”ihmisen kokoisia pieniä asioita”, joista tulee tunne, että kaupunki välittää ihmisistä.

Laition mukaan suuri osa nuorten ideoista hyödyttäisi myös muita kaupunkilaisia. Nuoret saattavat toivoa lisää vuorovaikutusta ihmisten välille, alkoholiongelmiin puuttumista kotialueellaan tai ystävällisempää kanssakäymistä aikuisten kanssa.

Esimerkkinä Laitio mainitsi idean ”mummokahvilasta”, jonne mummit saisivat kerääntyä valittamaan ja josta nuoret saisivat kesätöitä. Idean taustalla oli nuorten kokemus siitä, että heitä kohdellaan usein epäystävällisesti.

Lisää vastuuta ja luottamusta

Osallistuminen ei kuitenkaan ole vain sitä, että ideoidaan työpajoissa asioita, jotka muut ehkä toteuttavat. Tärkeätä on antaa nuorille ja muillekin kaupunkilaisille mahdollisuuksia jättää oma jälkensä julkiseen tilaan. Nuorisoasiainkeskus on toteuttanut esimerkiksi taideprojekteja lähijunien asemille yhdessä nuorten ja ammattitaiteilijoiden kanssa.

”Kun saa jättää oman jälkensä yhteiseen tilaan, siitä voi myös ottaa enemmän vastuuta”, Laitio korosti. ”Paras tapa vähentää ongelmakäyttäytymistä on antaa ihmisille lisää vastuuta.”

Vaikuttajafoorumi on Arkkitehtuurimuseon syksyllä 2013 aloittama keskustelutarja, johon kutsutaan tunnettuja yhteiskunnallisia vaikuttajia puhumaan haastavistakin yhteiskuntaan ja rakentamiseen liittyvistä aiheista. Aiempia puhujia ovat olleet **Esko Aho** ja ruotsalaisen Tällberg Foundationin toimitusjohtaja **Carl Mossfeldt**.

Hella Hernberg

Etumatkaa läpi elämän

Valitse sinäkin
päämääräsi –
me autamme sinut
sinne nopeammin.

91 %
suosittelee
Aalto PROta*

LEAN Construction 9.9.–29.11.2014

Uudessa koulutusohjelmassa teemoina LEAN rakennus- ja kiinteistöalalla: toiminta-ajatus, prosessit ja johtaminen. BIM:in hyödyntäminen LEAN Constructionissa. Parhaat käytännöt – case-esittelyt. Tulevaisuuden näkymät – tutkimus ja visiot. Mukana Aalto-yliopiston ja toimialan kärkiasiantuntijat.

RET Pro – Rakennusten energiatehokkuuden erityisasiantuntija 2.10.–18.3.2015

Koulutusohjelmassa pureudutaan maankäytön suunnitteluun, uudis- ja korjausrakentamiseen ja rakennusten ylläpitoon energiatehokkuuden näkökulmasta sekä uusiutuvan energian hyödyntämiseen rakentamisessa.

Klikkaa nettiin tai soita!

aaltopro.fi

erja.laurila@aaltoee.fi, 050 300 6558

Helsinki-kerrostalo: uhka vai mahdollisuus?

Onko uusvanha ajatus tyypikerrostalosta helpotus asuntotuotannon pullonkauloihin? Mitä asukkaat ja kaupunkilaiset hyötyisivät siitä? Mikä Helsinki-kerrostalo ylipäättään on?

Hesa-SAFA järjesti vapun alla keskustelutilaisuuden Helsinki-kerrostalosta. Tilaisuuden avasi Helsingin rakennusvalvontaviraston päällikkö **Lauri Jääskeläinen**, jonka aloitteesta hanke on pantu vireille.

1970-luvun betonielementtirakentamista koskevat epäilykset nousivat luonnollisesti esille jo ensimmäisessä puheenvuorossa, joten Jääskeläinen teki asian selväksi: ei rumaa tai huonolaatuista rakentamista vaan käyttökelpoisia ja kohtuuhintaisia taloja, joissa ihmiset haluavat asua.

Kannustavana esimerkkinä on vuosikymmenen takainen projekti Helsinki-pientalo (AFKS Arkkitehdit). Se oli aikanaan rakennusvalvonnan tapa vastata valmistalojen kysyntään, kun talotehtaiden valikoimista ei ollut löytyä kaupunkikuvaan sopivaa vaihtoehtoa. Helsinki-kerrostalon kohdalla on oikeastaan kyse samasta ajatuksesta: vastataan markkinoiden paineeseen tuottaa enemmän asuntoja, mutta pidetään arkkitehtuurin laatu viranomaisten hyppysissä.

Uusi arkkitehtuurikonsepti?

Kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojektiä vetävä **Pia Sjöroos** esitteli yhtenä lähtökohtana tyypiteltyjä sijainteja, joihin Helsinki-kerrostaloja voitaisiin mahdollisesti sijoittaa. Rinnetontteja, korttelipihoja ja kadunvarsia tutkitaan tarkemmin yhteistyössä Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen opiskelijoiden kanssa.

Sjöroos toi esiin myös taloyhtiöiden näkökulman: usein konkreettisten suunnitelmien puute estää koko täydennysrakentamisen valmistelun, joten kuvastosta valittava talo voisi helpottaa liikkeellelähtöä. Taloyhtiöt hyötyisivät lisärakentamisesta vaikkapa kalliin putkiremontin rahoittamisessa, ja samalla kaupunki tiivistyisi, mikä on keskeinen tavoite parhailaan valmisteltavassa Helsingin yleiskaavassa.

Sosiologi **Pasi Mäenpää** huomautti, että Suomessa julkisen vallan interventiot markkinoille ovat olleet menestyksenkäitä: esimerkiksi julkisella asuntotuotannolla on onnistuttu välttämään asuinalueiden sosiaalista eriytymistä. Helsinki-kerrostalo voisikin olla eräs keino tässä jatkumossa.

Kritiikkiä ajatus sai siitä, että se sotii ajan yksilöllistä henkeä vastaan tarjoamalla kaikille periaatteessa samaa. Mäenpää ehdottikin, että kyseessä olisi enemmän arkkitehtuurikonsepti ja rakennuttamisprosessi kuin tyypitalo: vastaavalla tavalla synnytettiin aikanaan rintamamiestalo sodanjälkeistä hartia-pankkirakentamista varten.

Oleennaista Helsinki-kerrostalossa on positiivinen mielikuva; tuotteen markkinointiin olisikin syytä valjastaa viestintäosaamista suunnittelu- ja tuotantopuolen rinnalle.

Ratkaisu asuntopulaan?

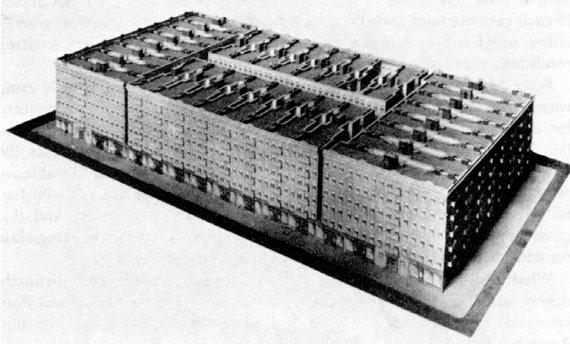
Kaupunkisuunnitteluviraston **Annukka Lindroos** esitteli vetämänsä Kehittyvä kerrostalo -hanketta, jonka puitteissa on viimeisen vuosikymmenen aikana onnistuttu yhteistyössä rakennusliikkeiden kanssa tuottamaan uusia innovaatioita asumiseen. Porkkanana rakennuttajille ovat olleet helpotukset tonttineuvotteluissa. Esimerkkejä toteutuneista hankkeista ovat muun muassa autottomat kerrostalot sekä itsenäinen kerrostaloasunto, jonka yhteyteen on tuotu omakotitalomaisia ominaisuuksia.

Aalto-yliopistossa arkkitehtuurin historiaa opettava **Kristo Vesikansa** antoi kansainvälistä ja ajallista perspektiiviä hyvin erikoisilla esimerkeillä. Kiinteistökeinotellun synnyttämä newyorkilainen mallikortteli 1890-luvulta oli tapausesimerkki äärimmilleen viedystä tiivyydestä. Sen vastakohtana reformistinen linja pyrki 1900-luvun alkupuolella tarjoamaan hyviä ja

EVA HAGGREN

Alustusten jälkeen vilkas ja monipolvinen keskustelu jatkui Rakennustietosäätiön baarissa.

Mallikorteli 1890-luvun New Yorkista, jossa ruutukaava ja löyhä sääntely mahdollistivat kiinteistökeinottelun jo varhain.

edullisia asuntoja työväenluokalle. Tällainen tosin edellytti melko yhdenmukaisia elämäntapoja, sillä perheasunnot olivat pieniä ja yhteistilat suuria. Reformistisen asuntotuotannon yhtenä tavoitteena olikin ohjata kohti tiettyä ihanteellista elämäntapaa, mikä on epätavallinen vaatimus nykyaikana.

Raakatilaa tehty asunto antaisikin enemmän vapautta yksilölliselle asumiselle mahdollistaen silti harmonisen kaupunkikuvan. Olisiko raakatilassa eräs lähestymistapa Helsinki-kerrostaloon?

Asuntosuunnittelun professorin **Hannu Huttusen** mukaan mahdollisia kehityssuuntia voisivat olla sarjaräätälöinti, tuoteistamisen helppous ja ryhmärakennuttaminen. Ratkaisun avaimet saattaisivat löytyä vaikkapa rakennejärjestelmästä. Sen sijaan kohtuuhintaisuutta Huttunen piti liukkaana käsitteenä, joka tuskin on arkkitehdin määriteltävissä, koska asunnon hinta määräytyy markkinoilla.

Nyt käynnistyneellä projektilla on onnistuessaan hyvät edellytykset vastata pääkaupunkiseudun huutavaan asuntopulaan. Tuotannolliset lähtökohdat on syytä tunnustaa heti suunnittelupöydällä. Oikeanlaisella yhteistyöllä kaupungin ja rakennusliikkeiden välillä – laadulliset tavoitteet huomioiden – voidaan välttää monotonisuuden sudenkuopat ja luoda uutta viihtyisää Helsinkiä.

Lennart Lang

la Biennale di Venezia
14. Mostra Internazionale di Architettura
Partecipazioni nazionali

FORM2OFREEDOM AFRICAN INDEPENDENCE & NORDIC MODELS

**Nordic Pavilion at the
14th International Architecture Exhibition
– la Biennale di Venezia
7 June–23 November 2014**

Arkitektur - och designcentrum

NASJONALMUSEET

KOTIMAA TOUKO-KESÄKUU

30.5.–1.6.2014

Karjalan kannaksen venäläiset ja suomalaiset huvila-asukkaat ja huvilanomistajat. Hyvien naapurussuhteiden historia 1900–1939

Venäjän tiede- ja kulttuurikeskus, Nordenskiöldinkatu 1, Helsinki.

Seminaariin osallistuu Suomesta ja Venäjältä huvilanomistajien jälkeläisiä, historioitsijoita, kotiseuduntutkijoita ja huvila-arkkitehtuuria ja huvilaelämää tutkivia arkkitehteja.

5.6.2014 klo 13.30–19

Asunto- ja yhdyskuntapäivä

Helsingin yliopiston pieni juhlasali, Fabianinkatu 33, Helsinki.

Päivän aiheina ovat muun muassa liitokset kuntien elinvoimana, metropolin tulevaisuus, kaupunkiunelmia ja maankäytön suunnittelu. Lisäksi jaetaan Casa Humana -palkinto ja esitellään voittajatyö.

• www.sfhp.fi

11.6.2014 klo 18

Rasmus Wærn: State of the Art of Building – Reflections on the past, present and future of Finnish architecture

Arkkitehtuurimuseo, Kasarminkatu 24, Helsinki.

Ruotsalainen arkkitehti, kirjailija ja muun muassa Swedish Alvar Aalto Societyn puheenjohtaja Rasmus Wærn luennoi suomalaisesta nyky-arkkitehtuurista. Luento on englanniksi.

• www.mfa.fi

12.6.2014

Helsinki-päivä Laiturilla

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Päivän ohjelmassa on klo 11 Laituri-ilmapallosa lapsille, klo 13 Helsinki-päivän kakkukahvit kaupunkilaisille, klo 14 Eurooppa Helsingissä – aikatiloja nykyajassa -näyttelyn opastus suomeksi ja klo 15 ruotsiksi ja klo 16 yleisöluento aiheesta Muuttuva Oulunkylä.

• laituri.hel.fi

NÄYTTELYT TOUKO-KESÄKUU

–31.5.2014

Arkki kids – Creating the Future

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin 20-vuotishulannäyttely esittelee arkkitehtuurikasvatusta ja sen sisältöjä. Näyttelykoostuu Arkin 4–19-vuotiaiden oppilaiden suunnitelmista ja pienoismalleista ja piirtää kuvan arkkitehtuurikasvatuksen moninaisuudesta.

• laituri.hel.fi

–1.6.2014

Masters of Aalto

Eteläesplanadi 22, Helsinki.

Poikkileikkaus kaikista Aalto-yliopiston alojen projekteista. Näyttelyssä on esillä yhteensä yli 60 opinnäytettä ja opiskelijaprojektia. Vapaa pääsy.

9.6.–6.9.2014

Eurooppa Helsingissä – aikatiloja nykyajassa

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttely on visuaalinen matka historiaan. Se sisältää viiden kaupungin pienoismallit: Helsingin, Turun, Tampereen, Rooman ja Konstantinopolin. Näyttelyssä on lisäksi esillä Eurooppa-malli, rakennuskulttuurin malli, aikakuutio sekä pronssireliefejä ja öljymaalauksia. Näyttelyyn liittyvät yleisöluennot Laiturilla 16.6. ja 17.6. klo 17.

• laituri.hel.fi

10.6.–30.8.2014

Aikakerrostumia Oulunkylässä

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Vanhan huvilakaupunginosan aikakerrostumat kertovat esikaupungin asteittaisesta liittymisestä metropolin kaupunkirakenteeseen. Näyttely avaa näkökulmia Oulunkylän miljöön kehittämiselle tulevaisuudessa.

• laituri.hel.fi

–14.9.2014

W.W.W. Viipurin Alvar Aalto -kirjasto

Alvar Aalto -museon Galleria, Alvar Aallon katu 7, Jyväskylä.

Näyttelyssä esitellään hiljattain restauroitua Viipurin kirjastoa korjausrakentamisen ja rakennusuojelun näkökulmasta.

• www.alvaraalto.fi

– 30.11.2014

Aallon toimistosta maailmalle

Alvar Aalto -museon Ateljee, Tiilimäki 20, Helsinki.

Näyttely vie Aallon toimistosta maaneeseen ponnistaneiden arkkitehtien töiden äärelle. Tarkastelussa ovat Jaakko Kontio, Kaarlo Leppänen ja Eric Adlercreutz. Arkkitehtien töiden myötä pureudutaan siihen, miten ajankuva ja Aallon opissa vietetyt vuodet vaikuttivat heidän työskentelynsä.

• www.alvaraalto.fi

ULKOMAAT

7.6.–23.11.2014

14. Mostra internazionale Architettura la Biennale di Venezia

Venetsia, Italia.

Vuoden 2014 Venetsian arkkitehtuuribiennaalin teema "Fundamentals" palaa arkkitehtuurin ajattomaan perustaan. Eri maiden paviljongeissa pohditaan teemallisesti globaaleja ja kansallisia kehityskulkuja otsikolla "Absorbing Modernity: 1914–2014".

• www.mfa.fi

18.6.–31.8.2014

Estonian Vernacular Architecture

Viron arkkitehtuurimuseo, Ahtri 2, Tallinna, Viro.

Näyttelyssä seurataan virolaisten maatalojen kehitystä nykypäivään.

• www.arhitektuurimuseum.ee/en

3.–7.8.2014

UIA:n maailmankongressi

Durban, Etelä-Afrikka.

Maailmankongressin teemana on "Architecture elsewhere". Lisätietoa, ohjelma ja ilmoittautuminen osoitteessa:

• www.uia2014durban.org/

–31.8.2015

Europe City

Helsinki, Barcelona, Ljubljana ja Lontoo.

Arkkitehtuurimuseo on yhtenä neljästä järjestäjästä mukana Europe City -hankkeessa, joka tutkii julkisen tilan haasteita Euroopassa. Projektin osana tuotetaan kierto- näyttely.

• www.mfa.fi

NÄYTTELYT MUSEOSSA

TERVETULOA AVAJAISIIIN
10.6. KELLO 18!

**SUOMEN ARKKITEHTUURIA.
KAKSIVUOTISKATSAUS 2014**
Iso halli 11.6.–28.9.2014

Arkkitehtuurimme kuudennessa kaksivuotiskatsauksessa esitellään kymmenen pääkohdetta ja kymmenen kunniamaininnan saavaa kohdetta, jotka ovat valmistuneet heinäkuun 2011 ja kesäkuun 2013 välillä. Asiantuntijajury on painottanut valinnoissaan ensisijaisesti arkkitehtuurin korkeaa laatua. Juryn puheenjohtajana on toiminut maisema-arkkitehti Jenny B. Osuldsen norjalaisesta Snøhetta-toimistosta. Katsauksen järjestävät Arkkitehtuurimuseo, Alvar Aalto -säätiö / -akatemia ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA. Katsauksen yhteistyökumppanina toimii Arkkitehtuurin tiedotuskeskus.

Keskiviikko 11.6. klo 18, Arkkitehtuurimuseo

Rasmus Wærn: State of the Art of Building.

*Reflections on the past, present and future
of Finnish architecture*

Ruotsalainen arkkitehti ja kirjailija Rasmus Wærn luennoi suomalaisesta nykyarkkitehtuurista ja Katsaus 2014 -näyttelyn kohteista. Luento on englanninkielinen. 6€/3€/0

TAKAUMA. ARKKITEHTUURIMME

KATSAUKSET 1953–2012

pieni halli 11.6.–28.9.2014

Suomalaisen arkkitehtuurin katsauksia on järjestetty vuodesta 1953 lähtien. Pienen hallin näyttely kokoaa yhteen Suomi rakentaa -näyttelysarjan vuosilta 1953–1998 ja kaksivuotiskatsaukset vuosilta 2004–2012.

Suomi rakentaa 1, kuva MFA

NÄYTTELYT ULKOMAILLA

TERVETULOA VENETSIAN
ARKKITEHTUURIBIENNAALIIN!

7.6.–23.11.2014, Venetsia, Italia

Euroopan suurin kansainvälinen arkkitehtuurialan tapahtuma, 14. Venetsian arkkitehtuuribiennaali, avautuu Italiassa 7.6.

Vuonna 2014 Venetsian arkkitehtuuribiennaalin kuratoi tunnettu hollantilainen arkkitehti ja teoreetikko Rem Koolhaas. Biennaalin teema Fundamentals palaa arkkitehtuurin ajattomaan perustaan. Eri maiden paviljongeissa pohditaan teemallisesti globaaleja ja kansallisia kehityskulkuja otsikon Absorbing Modernity: 1914–2014 alla.

Suomi on edustettuna Venetsiassa kahdessa näyttelyssä. Suomen paviljongissa on esillä Arkkitehtuurimuseon kuratoima OOEPEAA:n teos Re-Creation kansainvälisessä kontekstissaan. Pohjoismaisessa paviljongissa nähdään Norjan Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design kuratoima ja tuottama näyttely, Forms of Freedom.

Re-Creation, kuva Tuomo Tammenpää

POP-UP -SUUNNITELMIA

Uuteen kaupunkikulttuuriin kuuluu spontaanisuus – improvisoidaan, tehdään asioita keveällä kädellä ja ilman muodollisia organisaatioita. Kadunkulmiin ilmestyy yhtenä päivänä kirpputoreja ja toisena ravintoloita. Pop-up-tapahtumat ilmestyvät jostakin ja häviävät saman tien.

Pop-up-suunnitelmia on tehty ennenkin. Niitä on kuitenkin ollut tapana kutsua toisilla nimillä: hankesuunnitelma, kumppanuushanke tai kehittämisprojekti. Taustalla oleva ideanikkari on yleensä maanomistaja, kiinteistösijoittaja tai muu yrittäjä.

Muistatko vielä lasipyramidin, jota eräs rakennusyhtiö ehdotti Hanasaaren hiilikasojen paikalle? Tai joulupukin maan, jota suunniteltiin tontille, jossa nyt on eduskunnan lisärakennus? Eräällä huonekalukauppialla oli valmiit Ideapark-suunnitelmat Turuntien risteykseen Vihdissä. Hjallis Harkimon hallisuunnitelma vaelsi pitkään eri tonteilla Helsingin ydinkeskustassa, mutta toteutui viimein nykyisellä paikallaan Pasilassa. Äskettäin muuan hotelli-investori kokeili, saisiko Jätkäsaareen 33-kerroksisen tornin – nyt sen korkeudeksi tulee ”vain” 16 kerrosta.

Kansallisoopperan ja Olympiastadionin väliin Helsingin keskuspuistoon putkahti Helsinki Garden -nimellä markkinoitu luonnos massiiviseksi asunto- ja kauppakeskukseksi, jonka alla olisi ollut jääkiekkoareena. Viimeisin sormiharjoitus on mainostoimiston Töölönlahti-suunnitelma, jota *Helsingin Sanomat* on esitellyt aktiivisesti.

Pop-up-suunnitelmien elämäankaari noudattelee yleensä samaa kaavaa: tekijät järjestävät tiedotustilaisuuden ja hurmaavat median kauniilla värikuvilla ja hienoilla pienoismalleilla. Hankkeissa on aina jokin koukku, jolla hanke saadaan näyttämään vastustamattomalta: tiloja suosikkiurheilulajille, turismille merkittävää kasvua, epäsuorien verotulojen virtaa, mainetta ja ”kansainvälistä kilpailukykyä” kaupungille – tai ettei

OLLI URPELA

kaupunki saa kaupassa jotakin ”ilmaiseksi”.

Julkisessa sanassa ihastellaan aloitteentekijöiden rohkeutta ja suunnitelmien luovuutta, pilkataan kaupunkisuunnittelijoiden tylsyyttä, moititaan byrokratian kankeutta, haukutaan virkamiesten osaamattomuutta ja ihmetellään, miksei tuottavia ideoita haluta toteuttaa.

Päätäjiltä kysellään mielipiteitä, ja he vastaavat poliittisesti korrektisti olevansa ilahuneita, että keskusteluun on saatu uusia ideoita. He esittävät toiveen, että suunnitelmien toteutusmahdollisuuksia selvitettäisiin tarkemmin. Kukaan kokenut luottamushenkilö ei tee poliittista itsemurhaa sanomalla suoraan, että ”sorry, tuo ei tule ikinä onnistumaan”. Vain aloittelija lipsauttaa lapsen lailla suustaan totuuden.

Mistä on kysymys? Laiskoista virkamiehistä, kaiken kivan tahallisesta vastustamisesta vai tyhmistä poliitikoista, jotka eivät ymmärrä hyvän päälle?

Innostuksen huumassa unohtuu, että jokainen näistä yksittäisistä projekteista on tehty aloitteentekijän ja pelkästään hänen näkökulmastaan, mikä on tietysti aivan luonnollista. Laskelmat voivat olla puutteellisia ja lähtötiedot tarkoitusha-

LASKELMAT VOIVAT
OLLA PUUTTEELLISIA
JA LÄHTÖTIEDOT
TARKOITUSHAKUISIA,
MAANOMISTUKSESTAKIN
SAATTA A OLLA
VIRHEELLINEN KÄSITYS.

kuisia, maanomistuksestakin saattaa olla virheellinen käsitys. Se, mitä kaupungin piti saada ilmaiseksi, onkin kaikkea muuta: korvauksetta luovutettava tontti, vaadittava liikenne- tai muu infrastruktuuri-investointi tai härskeimmissä hankkeissa jopa itse toiminnan taloudellinen tukeminen vuosikymmeniksi.

Arkkitehdin osaksi jää pahimmassa tapauksessa vain laatia tiedotusvälineitä ja lobbaukskampanjaa varten tarvittavat kauniit kuvat. Suunnittelija ei koe vastuukseen pohjia projektin tarvetta tai oikeutuksia laajemmin. Hän saattaa vain ilahtua yllättävästä ehdotuksesta ja toivoa hyvää toimeksiantoa.

Suomen kielessä on osuva sananparsi ”ei näe metsää puilta”. Yhdyskuntia ei voi suunnitella pala kerrallaan, laput silmillä. Mikro-kooppi ei riitä, tarvitaan kaukoputkia. On otettava jatkuvasti etäisyyttä, ettei iso kuva katoaisi näkyvistä, haettava historian ja tulevaisuuden näkökulmia sekä lintuperspektiiviä, otettava huomioon lukuisia eri intressejä ja mielipiteitä. Siksi tehdään yleissuunnitelmia, yleiskaavoja, maakuntakaavoja, määrittellen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja tehdään päätöksiä Euroopan unionin aluepolitiikasta.

Jokainen hyvä hanke ei lopulta olekaan niin hyvä, kuin miltä se saattaa aluksi näyttää.

*Kaarin Taipale
TKT, kaupunkitutkija*

Puhuttua

A rkkitehti **Harri Hautajärven 25.4. tarkastettu väitös** *Autiotuvista lomakaupunkeihin – Lapin matkailun arkkitehtuurihistoria* Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitokselle herätti lehdistössä keskustelua massaturismin aiheuttamista seurauksista Lapin rakentamiselle. Hautajärvi kartoittaa tutkimuksessaan niitä kehityskulkuja, joiden myötä 1960-luvulle korkealuokkaisena jatkunut Lapin matkailuarkkitehtuuri vaihtui massaturismin ja yksityisten matkailuyrittäjien masinoimiin, kehnosti ympäristöönsä sopiviin lomakylähankkeisiin.

Lapin Kansa uutisoi (29.4.) jutussaan *Lappi ansaitsee parasta laatua – Harri Hautajärvi arvostelee matkailurakentamista*: ”Jättimäinen kasvukausi alkoi 1980-luvun puolivälissä. Se laajeni ennennäkemättömäksi rakentamisen vyöryksi, josta puhutaan Lapin matkailun hulluina vuosina. ... Väitöstyön mukaan suunnittelu ja rakentaminen hoidettiin niin vauhdikkaasti, ettei alueiden ja rakennusten toiminnalliseen ja arkkitehtoniseen laatuun kiinnitetty liiemmästi huomiota. Matkailurakentaminen tyssäsi 1990-luvun talouslamaan vuosiksi. Se on jatkunut sen jälkeen hillitymmiin 2000-luvulla. Lapin matkailussa pitäisi satsata nykyistä parempaan laatuun.”

Helsingin Sanomat uutisoi (28.4.) jutussaan *Lapin lumo rikkoutui*: ”Vielä 1970-luvulla jääkauden muovaamaa Yllästunturia ylistettiin matkailukirjoissa ’lumotuksi vuoreksi’ ja ’suurtuntureidemme ylvääksi etuvartioksi’. Valtio oli määrännyt Metsähallituksen omistaman tunturin luonnon-suojelualueeksi. Miten upea paikka tuhoutui? Alue vuokrattiin hissiyhtiö Ylläs-Ski Oy:lle, joka pani maansiirtokoneet myllertämään jäkälän peittämän maaston keinolumetuksen helpottamiseksi. Viranomaiset ehtivät vain toteamaan ympäristökatastrofin, ja aluetta yritettiin maisemoida sen jälkeen valtion tukirahoilla, arkkitehti Harri Hautajärvi sanoo. ... Hautajärven mielestä ongelmana on ollut heikko suunnittelu. Lapissa toimii suunnittelijoita, jotka käyttävät arkkitehdin nimikettä, vaikka heillä ei ole koulutusta. Matkailuyrittäjiltä taas puuttuu kokemusta rakennuttamisesta. He jopa sisustavat majoitustilansa ja ravintolansa.”

Lapin yliopistossa matkailua tutkiva professori Soile Veijola kirjoitti kolumnissaan (Lapin Kansa, 7.5.): ”Opimme, ettei turismia olekaan aina pidetty liian banaalina puuhana kunnianhimoiselle arkkitehtuurille. Suunnitelmiakin on voitu toteuttaa hyvin eikä pelkästään halvalla. Arkkitehtuurihistorian avulla kannattaakin miettiä, millaista matkailua osaamme nykyään toivoa ja toteuttaa Lapissa. Mihin suunnata seuraavaksi? Ekeluoksuksen ja ekoestetiikan etsijöillä ja tarjoajilla soisi ainakin olevan suurempi rooli tulevaisuudessa kuin ’bulkki-matkailun’ vastapainoksi tarjottavalla – epäekologisella, pröystäesteettisellä – luuksella. Rakentamattomia luonnonmaisemia ei riitä loputtomasti raharikkaillekaan. Olisi viisaampaa panostaa kauneuden tuntoon kuin sen katoavaisuuteen.”

P.S. 25.6. ilmestyvässä au:n kesänumerossa julkaistaan arvio Harri Hautajärven väitöskirjasta.

Kehittyvä Kangas

Toinen voittajaehdotuksista, Piiput pellossa.

Jyväskylän Kankaan entiselle tehdasalueelle saatiin kaksi voittajaehdotusta uudesta kaupunkikuvallisesta suunnitelmasta.

Yleisessä arkkitehtuurikilpailussa tavoitteena oli löytää suunnitelma Kankaan entisen paperitehtaan alueen ensimmäisen uudisrakennusvaiheen asemakaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi. Kilpailun voittajaksi valittiin kaksi ehdotusta: Lunden Architecturen ehdotus *Piiput pellossa* ja UKI Arkkitehtien ehdotus *Kirjosiipi*.

Kankaan Piippurannan kilpailualueelle laadittiin kaavan viitesuunnitelma vuonna 2012 käydyin ideakilpailun voittajaehdotuksen perusteella. Viitesuunnitelma poikkesi hieman voittaneesta kilpailuehdotuksesta muun muassa liikennesuunnitelmien tarkentumisen vuoksi. Nyt kilpailussa toivottiin samanaikaisesti sekä kannanottoja kaavan viitesuunnitelmaan että pitkälle vietyjä rakennussuunnitelmia – haettiin alueen kaupunkikuvallisen idean naulitsevaa ehdotusta.

”

KANKAAN ALUEEN
KAAVA PERUSTUU
PIENIMITTAKAAVAISEEN
KORTTELIRAKENTEeseen,
JONKA YTIMENÄ ON
VANHA PAPERITEHDAS.

Kilpailuun saapui 35 huolella työstettyä ehdotusta, mutta asetelma osoittautui erittäin vaikeaksi.

Haastetta aurinkopaneeleista

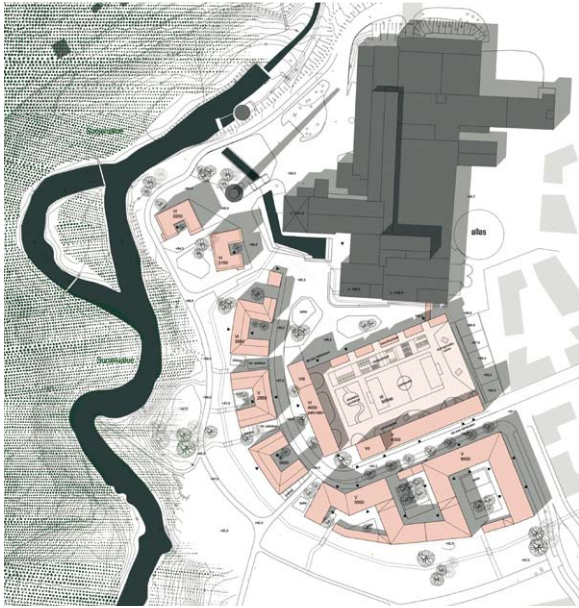
Kankaan alueen kaava perustuu pienmittakaavaiseen korttelirakenteeseen, jonka ytimenä on vanha paperitehdas. Kilpailuohjelmassa annettujen lähtötietojen perusteella moni kilpailija valitettavasti näki kilpailualueen erillisenä osana Kankaan uutta kaava-aluetta. Kortteleille esitettiin hyvin vahvoja itsenäisiä tilajärjestelyjä ja rakennusmuotoja.

Samanlaisen ongelmaan johtivat myös ne ehdotukset, joissa tekijät olivat kehittäneet talotyyppin, jota toistettiin alueella sellaisenaan jopa yhdeksän kertaa. Näiden ehdotusten joukossa oli kuitenkin erittäin ansiokkaasti kehitettyjä uudenlaisia talotyypppejä.

Toisen ryhmän muodostivat ratkaisut, jotka pyrkivät selkeämmin jatkamaan alueen korttelirakennetta. Näistä nostettiin palkintoluokkaan toisistaan poikkeavia ehdotuksia, joissa

Toinen voittajaehdotuksista, Kirjosipi.

Kolmannen palkinnon saanut ehdotus Kinfolk.

oli kehitetty mielenkiintoisia versioita korttelin, pistetalon ja lamellin muunnelmista.

Kilpailun haasteena oli myös vaatimus kallistetuista katoista alueelle laaditun aurinkokaavan takia. Aurinkopaneelin luonteva sijoittaminen rakennuksiin vaatii ammattikunnalta vielä harjoittelua. Tästä kilpailusta oli hyvä aloittaa.

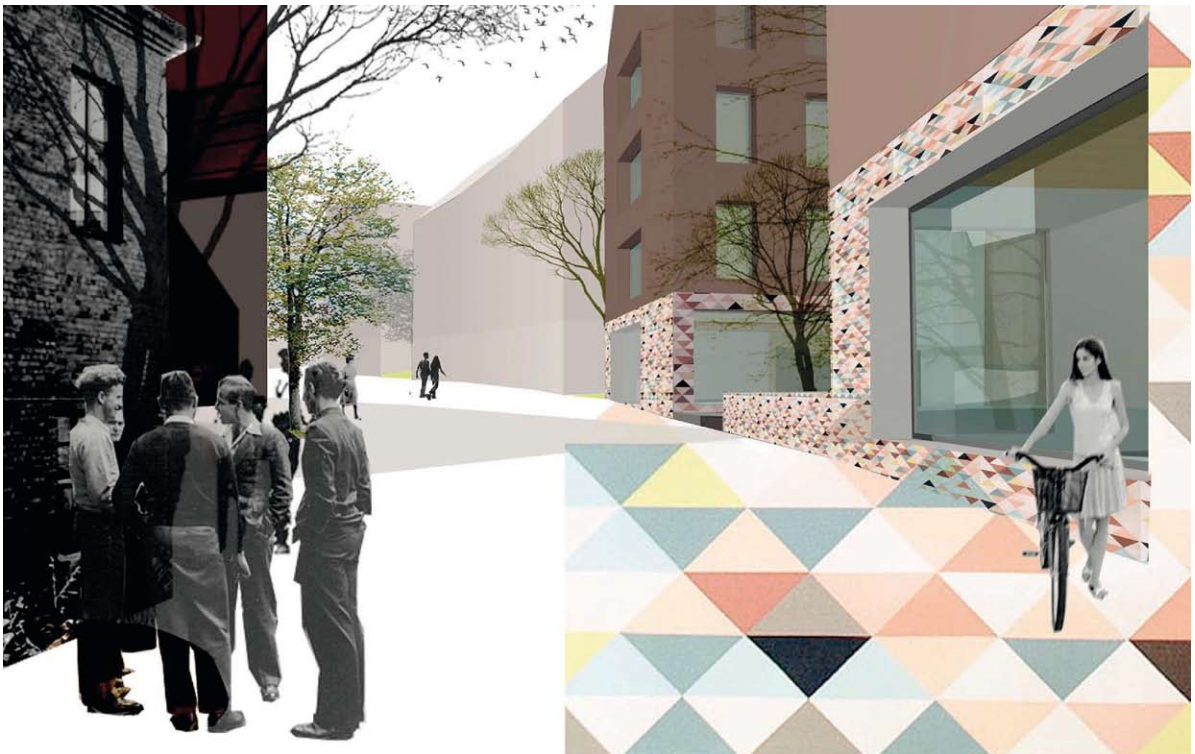
Kankaan alueelle tullaan laatimaan "laatuvaapinen", joka toimii alueen rakentamistapaohjeena. Kilpailuehdotukset osoittivat, että tehtaan ympäristöstä johdettu tiilen käyttö julkisivuissa on luontevaa. Asuin ympäristön kannalta on tärkeää, että tiilen käyttö on monipuolista ja että siihen yhdistyy muita materiaaleja.

Ehdotuksia arvioitaessa todettiin, että kaava tulee tarkistaa ennen rakennussuunnittelua. Tämän vuoksi kaupunkitilallinen ja -kuvallinen ote nousi arvioinnissa tärkeämmäksi kuin yksittäiset rakennussuunnitelmat.

Kaksi ylitse muiden

Ehdotusten joukosta nousi kaksi työtä toisen palkinnon saajiksi. Lunden Architecture ehdotus *Piiput pellossa* oli löytänyt alueelle ja erityisesti aloituskorttelille erinomaisen kaavallisen ratkaisun.

Toinen voittaja, UKI Arkkitehtien ehdotus *Kirjosiiپی*, antoi

NÄKYMÄ LÄNTEEN (YÖ)

tasapainoisella otteellaan muun muassa vastauksen siihen, millainen arkkitehtuuri olisi alueelle sopivaa.

Kolmannen palkinnon sai arkkitehti SAFA **Sanna Meriläisen** ehdotus *Kinfolk*, joka oli kokonaisuuteltaan taitava vastaus tehtävänantoon.

Lunastuksia jaettiin kaksi: Arkkitehdit Anttila & Rusasen ehdotukselle *Superbowl* sekä Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäen ehdotukselle *Lyhdyt*. Tehtävän laajuuden ja moninaisuuden takia lisäksi päätettiin jakaa neljä kunniamainintaa.

Kilpailun järjesti Jyväskylän kaupunki yhteistyössä Skanska Talonrakennus Oy:n kanssa.

Anna Brunow ja Riku Rönkä

AURINKOPANEELIEN LUONTEVA SIIJOITTAMINEN RAKENNUKSIIN VAATII AMMATTIKUNNALLTA VIELÄ HARJOITTELUA.

PALKINTOLAUTAKUNTA

Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimi Jyväskylän kaupungin apulaiskaupunginjohtaja **Timo Koivisto**. Jäseninä olivat Jyväskylän kaupungin edustajina kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Riitta Mäkinen**, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja **Jaakko Selin**, kaupunkirakennelautakunnan puheenjohtaja **Juha Jokitalo**, hankejohtaja, arkkitehti SAFA **Anne Sandelin** sekä asemakaavapäällikkö, arkkitehti SAFA **Leila Strömberg**. Skanska Oy:n nimeäminä jäseninä toimivat aluejohtaja **Jorma Mustakangas** ja kaavakehitysjohtaja, arkkitehti SAFA **Hille Kaukonen**. Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä jäseninä olivat arkkitehdit SAFA **Anna Brunow** ja **Riku Rönkä**. Palkintolautakunnan sihteerinä toimivat **Mervi Savolainen** ISS Proko Oy:stä sekä **Pirjo Heinänen** Jyväskylän kaupungilta.

Lunastuksen saanut ehdotus *Lyhdyt*.

Lunastuksen saanut ehdotus Superbowl.

VOITTAJAT

Piiput pellossa

Lunden Architecture

Tekijät: arkkitehti SAFA Eero Lunden, arkkitehtiylioppilas Maija Parviainen ja arkkitehti SAFA Annamiia Suominen
Avustaja: arkkitehtiylioppilas Heini-Emilia Saari

Kirjosiiپی

UKI Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehdit SAFA Sasu Alasentie ja Sampo Ojala
Avustajat: arkkitehti Nina Hokka ja rakennusarkkitehti Kimmo Mansisto

3. palkinto

Kinfolk

arkkitehti SAFA Sanna Meriläinen

LUNASTUKSET

Superbowl

Arkkitehdit Anttila & Rusanen

Tekijät: arkkitehdit SAFA Jesse Anttila, Mikko Rusanen, Leena Holmila ja arkkitehti Lassi Hackman sekä arkkitehtiylioppilaat Jukka Timonen ja Marius Savickas

Lyhdyt

Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki

Tekijät: professorit, arkkitehdit SAFA Ilmari Lahdelma ja Rainer

Mahlamäki, työryhmä arkkitehdit SAFA Hanne Savolainen, Minna Lahdelma ja Petri Saarelainen sekä arkkitehdit Jukka Savolainen ja Anis Soussi

KUNNIAMAININNAT

Fabregas

arkkitehtiylioppilas Juha Pakkala

Ruutua raitaa

JKMM Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehti Johanna Raukko, arkkitehtiylioppilas Kristian Forsberg, arkkitehdit SAFA Juha Mäki-Jyllilä, Asmo Jaaksi, Teemu Kurkela ja Samuli Miettinen
Avustaja: arkkitehti SAFA Edit Bajsz

Piippuset

Kirsti Sívén & Asko Takala Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehdit Kirsti Sívén ja Asko Takala, työryhmä Tatu Pärssinen, Jaakko Isosomppi, Stefan Vara, Heidi Turunen ja Alex Torres

Corona

arkkitehdit SAFA Valtteri Heinonen ja Tommi Tuokkola sekä maisema-arkkitehti MARK Jouni Heinänen

KILPAILUT

ALOITUS

SISÄÄNJÄTTÖ

Yleiset kilpailut

• Lapin keskussairaalan laajennus, 1. vaihe	3.3.2014	9.6.2014
• Guggenheim Helsinki	4.6.2014	

Sisään jätetyt yleiset kilpailut

• Vaasan raviradan alue	1.10.2013	30.12.2013
• Tampereen Musiikkiakatemiatalon laajennus	20.11.2013	28.3.2014

Kutsukilpailut

• Atriumkortteli, Jätkäsaari	1.11.2013	28.2.2014
• Lapinmäentie 1 – Pohjola-talo	4.12.2013	15.3.2014
• Rovaniemen Valionrannan ja Koskipuiston alue	17.2.2014	12.5.2014
• Hämeenlinnan asemanseutu	17.4.2014	22.8.2014
• Oulun yliopiston arkkitehtuurin tiedekunnan tilat	28.4.2014	13.6.2014
• Helsingin yliopiston hallintorakennus, Yliopistonkatu 4	kevät 2014	
• Kouvolan Brankkarin alue	4.8.2014	30.9.2014
• Oulun uusi keskusaloasema	syksy 2014	

Muut kilpailut

• Kuopion Sairaalakadun arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailu	13.1.2014	5.5.2014

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Linkkejä kilpailuihin: www.safa.fi/kilpailut

Rakennus unelmana: *Villa San Michele*

Kesämökki on monille pohjoismaalaisille tärkeä henkireikä. Sinne suoritettavaa pakenemista perustellaan usein tarpeella päästä pois kaupungin rauhattomuudesta osaksi luontoa ja mahdollisuudella altistaa itsensä hihat rullalla fyysiselle työlle.

Etenkin arkkitehdeille oman mökin rakentaminen ja suunnittelu on antanut mahdollisuuksia joko vapaamuotoisiin kokeiluihin tai kansallisen rakennusperinteen vaalimiseen. Usein hyvin pienimuotoinen rakennelma ladataan henkilökohtaisilla unelmilla ja ihanteilla. Tällainen on myös 1800-luvun lopulla menestyneen lääkärinä Pariisissa ja Roomassa toimineen **Axel Munthe** *huvila meren rannalla*, kuten hänen talon syntyhistoriaa luotaavan muistelmateoksensa nimi kuuluu. Kyseessä on Napolinlahdessa sijaitsevalle kauneudestaan tunnetulle Caprin saarelle rakennettu, valkoiseksi kalkittu huvila puutarhoineen, jonne rakentajansa toivoi "valoa ja ilmaa kaikkialle".

KUVA: TATU AHLROOS

”

SIELU TARVITSEE ENEMMÄN
TILAA KUIN RUUMIS.
– AXEL MUNTHE, 1929

Silmä tietää enemmän kuin kirjat

Foinikialaisten rakentamien korkeiden rappusten huipulta Anacaprin kylän kupeesta Munthe osti raunioituneen San Michelen kappelin ja ryhtyi rakentamaan sen ympärille toiveidensa huvilaa. Työ tapahtui hänen hiilenpalalla valkoiseen puutarhamuuriin laatimansa, "kuin lapsen tekemän" luonnoksen avulla.

Toisin kuin lääkärin työssä oli mahdollista, Munthe halusi rakennusprojektinsa olevan erehdyksen ja oppimisen vuoroteltua. Menetelmä ei tosin ollut kaikkien mieleen: kun huvilaa purettiin ja rakennettiin uudelleen kolmatta kertaa, apumiehinä toimineet kyläläiset esittivät vastalauseita. Niihin Munthe

Toisen kerroksen asuutilat henkivät ajatonta eurooppalaista kulttuuriperimää.

totesi seuraavasti: "Ainoa oikea tapa rakentaa taloa on se, että hajottaa kaikki kerran toisensa jälkeen, kunnes silmä sanoo, ettei ole mitään vikaa. Silmä tietää arkkitehtuurista paljon enemmän kuin kirjat. Silmä on erehtymätön, jos vain luottaa omaan silmäänsä eikä toisten silmään."

Kun toisen silmää joskus kuitenkin tarvittiin, sai Munthe apua italialaiselta taiteilijalta **Aristide Sartoriolta**.

Ajatonta eurooppalaista kulttuuriperimää

Rakennukseen tullaan sisään sosiaalisen elämän keskuksen eli keittiön kautta. Siitä päästään pienelle atriumpihalle, jonka seiiniin on muurattu paikalta ja lähistöltä löytyneitä patsaiden, kylttien ja rakennuselementtien palasia.

Toisen kerroksen asuintilat ovat myös täynnä antiikkisia esineitä, jotka muodostavat yhdessä rakennuksen kanssa tunteen ajattomasta eurooppalaisesta kulttuuriperimästä. Itse tilat ja huonejärjestys ovat askeettisen selkeät, mutta lattioissa on nähtävissä paikalliselle rakentamiselle ominainen rikas luonnonkiven ja mosaiikin käyttö.

Huvilan sielu, keuhkot ja sydän on puutarhan ja alla levittyvän meren väliin sijoittuva syressien verhoama terassi. Sitä reunustavien 37 pilarin päälle on rakennettu pergola Munthen kotitalalta Ruotsista tuoduista laudoista. Pergolakäytävän päästä löytyy musiikkisaliksi muutettu vanha kappeli, jossa Munthe usein esiintyi vakiovieraansa Ruotsin kuningatar **Victorian** kanssa.

Kappelin vieressä ja aivan foinikialaisten rappusten yläpuolella makaa valppaana merta vartioiva

suurikokoinen graniittinen sfinks. Kappelin alapuolelta vuorostaan paljastui (kahden munkin maallisten jäännösten lisäksi) keisari **Augustuksen** aikainen hyvin säilynyt huone mosaiikkilattioineen ja seinämaalauksineen.

Munthe oli tunnettu eläinten ystävä ja kärsi siitä, että saarelle pysähtyvien muuttolintujen matka päättyi usein ansojen kautta kulinaristien lautasille Ranskaan. Munthe ostikin huvilan vierestä lintujen suosiman Monte Barbarossa -vuoren ylihintaan julistaen sen rauhoitetuksi alueeksi. Lopulta Munthen vedottua Italian hallitukseen koko saari rauhoitettiin vuonna 1932.

Lepoa sielulle

Munthen laajalle levinneet ajatukset osuivat yksiin samaan aikaan vaikuttaneiden modernin arkkitehtuurin pioneerien viisoiden kanssa. Munthen suurin saavutus ei liene kuitenkaan unelmien manifestoiminen vaan niiden toteuttaminen konkreettisesti.

Valitettavasti todellisuudella on omat vaatimuksensa, jotka saattavat asettua ristiriitaan unelmien kanssa. Munthen vanhenevat silmät eivät kestäneet vahvaa auringonpaistetta, ja

Vas. Atriumpihan seiiniin on muurattu palasia lähistöltä löytyneiden patsaiden, kylttien ja akennuselementtien palasista.

hän vetäytyi toisaalta Anacaprin kylästä ostamaansa varjoisempaan taloon. Vuokralaiseksi leopardineen asettunut markiisitar peitti valkoiseksi kalkitut seinät mustilla samettiverhoilla, vastoin Munthen visioita.

Myöhemmin Munthe tarjoutui myymään elämäntyönsä Luftwaffen komentaja **Hermann Göringille**. Kaupoista ei onneksi tullut mitään, ja talo on ollut avoin yleisölle jo 1930-luvulta saakka. Munthe vietti viimeiset vuotensa saarella toisen maailmansodan aikana liittoutuneiden pommittaessa saarta ja jätti sen vasta kuninkaan pyynnöstä.

Munthe testamenttasi huvilan Ruotsin valtiolle tarjoten täten ruotsalaisille opiskelijoille ja tutkijoille mahdollisuuden antaa sielunsa levätä paikassa, jossa hän itse pyrki löytämään rauhan.

Tatu Ahlroos

Amerikassa oppia hakemassa 1964

Philip Johnsonin toimistossaan.

Philip Johnsonin toimistoa.

Suunnitellessani 1960-luvun alkupuolella Rovaniemen pienteollisuustaloea **Erkki Heikkonen**, joka oli silloin Pienteollisuusliiton toimitusjohtaja, houkutteli minut kahden viikon opintomatalle Yhdysvaltoihin – täsmälleen 50 vuotta sitten.

Kiertelin New Yorkista käsin Bostonin M.I.T:ssä, Yalen yliopistoalueella, Philadelphiassa ja Washingtonissa ihmettelemässä muun muassa **Eero Saarisen** uunituoreita töitä. Yalen jäähalli ja Washingtonin uusi lentoasema tekivät minuun suuren vaikutuksen. Tapasin lentoasemalla sattumalta arkkitehdit **Keijo Strömin** ja **Olavi Tuomiston**. He olivat Helsingin lentoaseman suunnittelijoina oppia hakemassa.

New Yorkissa oli ohjelmassa käynnit MOMAssa, Guggenheim-museossa ja tietysti Seagram Buildingissa, joka oli valmistunut vuonna 1958. **Mies van der Rohe** oli 1960-luvulla nuorten suomalaisarkkitehtien ja arkkitehtiylöppiläiden pienen mutta ärhäkkään ryhmän puolijumala. Suomen asuntorakennusala otti mielihyvin vastaan hänen aatteensa: Less is more – vähemmän on enemmän rahaa! Vierailin myös **Philip Johnsonin** arkkitehti-toimistossa.

1960-luku oli kylmän sodan aikaa, ja Suomi lähellä rautaesirippua. Sain henkilökohtaisen ”oppaan”, joka raportoi organisaatiolleen, mitä mieltä olin Amerikasta. Silloin Suomesta lennettiin Yhdysvaltoihin Islannin Reflavikin ja Kanadan kautta.

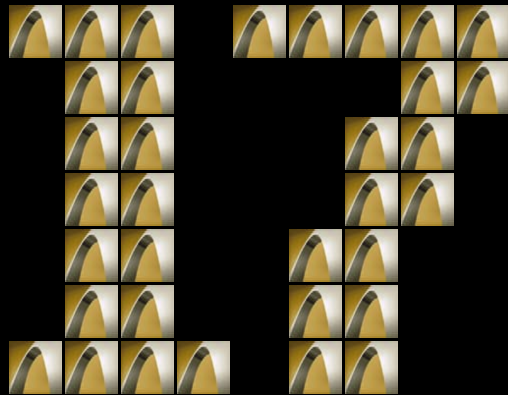
Olli Lehtovuori ▶

Eero Saarinen: Jäähalli, Yale, New Haven.

Frank Lloyd Wright: Guggenheim-museo

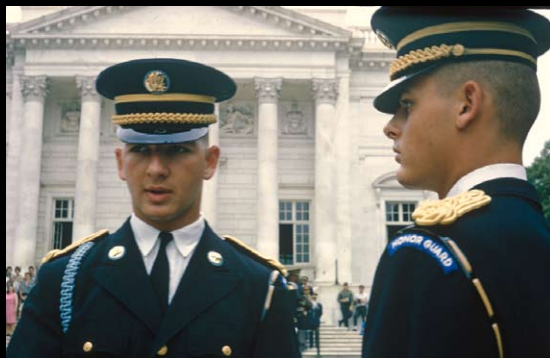
Päivitä ArchiCAD 17:ään -20 %
www.mad.fi

Mies van der Rohe ja Philip Johnson: Seagram Building.

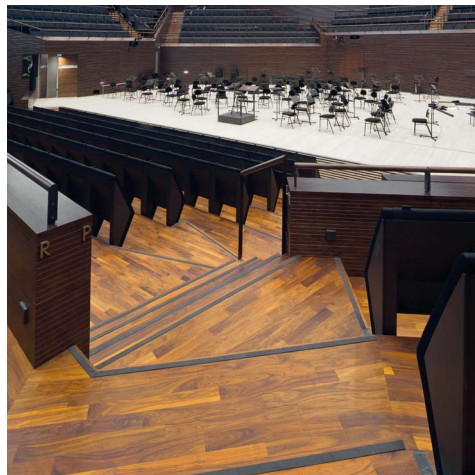
Katukuva, New York.

Valkoisen talon nuoria vartijoita.

Arkkitehti, rakennusneuvos **Olli Lehtovuori** (s. 1932) on toiminut uransa aikana rakennus- ja yhdyskuntasuunnittelijana, opettanut Teknillisessä korkeakoulussa asuntosuunnittelua sekä tehnyt pitkän virkamiesuran Asuntohallituksen yliarkkitehtina.

Lehtovuori on julkaissut yksin tai muiden kanssa useita kirjoja: *Suomalaisen asuntoarkkitehtuurin tarina*, *Odyssia arkkitehtuuriin*, *Kaupunkikoti*, *Paikan henkeä etsimässä* ja *7 matkaa Eurooppaan*. Hänen piirroksiaan on ollut esillä useissa näyttelyissä sekä *Helsingin Sanomissa*.

Puuta kunnioittavia pintakäsittelyratkaisuja kohteisiin, joissa puupinnan ulkonäkö, kulutuskesto ja luonnolliset ominaisuudet ovat etusijalla

Vahvoja tulkintoja hiljaisuuden tiloista

Arkkitehti Hüseyn Yanarin ja valokuvaaja
Jussi Tiaisen yhteisnäyttely Kaksi polkua
hiljaisuuteen tarjoaa katsauksen 2000-luvun
suomalaiseen kirkkoarkkitehtuuriin.

Arkkitehtuurimuseossa esillä olevan näyttelyn ytimessä läikehtii kahden kulttuurin kohtaaminen. Kirkkoarkkitehtuurin henkilökohtaiset tulkinnat esitellään viiden valokuvan ja tyyllilajiltaan kenties arkkitehtuuriseseeksi luokiteltavan tekstin avulla. Koettava ja arvioitavana on valokuvien ja tekstien lisäksi taidemuotojen yhteispeli.

Työskentelee auringon kanssa

Kattavien kohdeanalyysien sijaan **Jussi Tiainen** esittää valokuvissaan sarjan henkilökohtaisia tulkintoja hiljaisuuden tiloista. Kuvat on otettu palkkikameralla, jollaista arvostetuimpiin arkkitehtuurivalokuvaajiiimme kuuluva Tiainen on käyttänyt vuodesta 1976.

Työskentelymenetelmän takaa paljastuu oikeaa hetkeä jäljittävä kärsivällinen odottaja. Kuviin siirtyvät rakennukset ovat kuin aurinkoon pukeutuneita veistoksia, ihailun ja kunioituksen arvoituksellisia kohteita. Kärsämäen Paanukirkon (Lassila Hirvilammi Arkkitehdit, 2004) ja Pyhän Henrikin ekumeenisen taidekappelin (Sanaksenaho Arkkitehdit, 2005) sisätilojen hehkun voi suorastaan tuntea lämpönä iholla.

Valokuvat noudattavat monelta osin arkkitehtuurin valokuvauksiperinnettä. Perspektiivi- viiva on tärkeä, ja Narinkkatorin kupeessa sijaitsevan Hiljaisuuden kappelin (Arkkitehtitoimisto K2S, 2012) ulkokuvien lisäksi ihmisiä ei näy. Kanssakulkijoiden puuttuminen sopii erityisen hyvin sakraalin tilan kuvaukseen. Tarkoituksellista tai ei, pyhän edessä olemme yksin.

Katseen vangitsevaa sommitelmaa Tiainen vertaa osuvasti flipperiin. Hyvässä kuvassa katse liikkuu pelikoneen pallon tavoin määriteltyjen rajojen sisäpuolella. Valokuvien osalta näyttelyn esillepano tuntuukin turhan vaatimattomalta: kuvat ovat yllättävän pieniä. Komeat otokset olisivat tulleet paremmin esille suuremmassa formaatissa.

Hiljaisuus puhuu

Valokuvien rinnalla kirkkoarkkitehtuurin herättämiä kokemuksia tarkastellaan **Hüseyn Yanarin** teksteissä. Kirjoittaja antautuu muistojensa valtaan ja puhaltaa hiljaisuuden tilojen päälle hattarallisen taikuutta, joka kuljettaa lämpimän puun ja vaaleiden pintojen sävyttämiin tiloihin tuhannen ja

KUOKKALAN KIRKKO

KÄRSÄMÄEN KIRKKO

HILJAISUUDEN KAPPELI

yhden yön tarinoita.

Aisteja kutkuttavat kuvaukset hyväilevät yksityiskohtia ja johdattelevat lukijaa tilassa. Syntyy myös mielikuvitusleikkejä, jotka tuovat estradille kaivatut kanssakokijat. Kuvaukset ovat paikoitellen siinä määrin tiheitä – esimerkiksi Kuokkalan kirkon (Lassila Hirvilammi Arkkitehdit, 2010) tilakokemuksesta kertoo *Kiven sisäinen maailma* –, että yhteisen matkan tueksi kaipaisi pohjapiirustuksia.

Onnistuneimmillaan tekstit kuljettavat maailman ääreltä toiseen. Suosikkeihini lukeutuun Lilja-kappelin (**Vesa Oiva**, Anttinen Oiva Arkkitehdit, 2005) innoittama *Jälleensyntyminen*, jossa eteläkorealaisesta perinnetalosta kertova intro petaa nappipaikan siirrettävän kappelin kuvaukselle.

Mikäli kaikki 11 esseetä on tarkoitus lukea näyttelyvisiitin aikana, ne ovat auttamattomasti liian pitkiä. Näyttävien paneelien esiin nostamat tekstikatkelmat ovatkin tuiki tarpeellinen kädenojennus näyttelyssä pistäytyvälle. Tiivistäminen olisi tehnyt terää myös useimpien esseiden sisällölle. Lukukokemusta eivät auttaneet **Aallon** kauniisti patinoituneet jakkarat, joiden edessä tekstit lepäävät. Hetket satumaisten kuvausten parissa olisivat maistuneet paremmalta upottavassa nojatuolissa, turkkilaista teetä siemailten.

Kirjan muodossa esseillä olisi paremmat mahdollisuudet tavoittaa yleisönsä. Suunnitelmat esseiden ja Tiaisen valokuvien kokoomisesta yksiin kansiin ovatkin lupaavia.

Osiensa summa

Näyttelyn omaperäisintä antia on kahden kulttuurin synnyttämä asetelma. Mutta risteävätkö polut vahvojen tulkintojen maastossa?

Mikä on valokuvan ja tekstin välinen suhde?

Kokemusten kohteina olevien rakennusten jakaminen tekstiin ja kuvaan ei tuottanut näyttelyssä – toisin kuin kenties kirjassa – osiensa summaa suurempaa kokonaisuutta. Tämä ei kuitenkaan vähennä valokuvien ja esseiden kiinnostavuutta. Näin näyttelyn nimi tulee myös eleyksi ja koetuksi.

Anne Tervo

*Kaksi polkua hiljaisuuteen -näyttely on avoinna
1.6. asti Arkkitehtuurimuseossa.*

Pohjoismaiset maisema-arkkitehdit koolla Oslossa

Niels de Bruin (White Arkitekter) esittelee Bjørvikan rantapromenadia.

MARKin varapuheenjohtaja Jouni Heinänen ja IFLA-edustaja Emilia Weckman osallistuivat Oslossa pohjoismaisten maisema-arkkitehtiliittojen hallitusten kokoukseen ja Norjan maisema-arkkitehtiliiton ammattipäivään.

Oslo kasvaa ja kehittyy

Eurooppalainen talouskurimus ei ole juuri iskenyt Norjaan. Oslo on Euroopan nopeimmin kasvava kaupunki, ja se rakentaa vilkkaasti paitsi asumista myös uutta julkista ulkotilaa. Arkkitehtien ja maisema-arkkitehtien työtilanne on erinomainen, ja Norja valittiinkin äskettäisessä kyselyssä maailman parhaaksi työskentelymaaksi nuorille arkkitehdeille.

Norjan maisema-arkkitehtiliitto järjestää vuosittain am-

mattipäivän, jonka yhteydessä pidetyn seminaarin pääpuhujia olivat tällä kertaa portugalilainen **João Gomes da Silva** ja tanskalainen **Jeppe Aagaard Andersen**.

Tapahtuman Pecha Kucha ja kävelykursio kuljettivat Oslon ydinkeskustan tuntumassa kehittyvän entisen konttisataman Bjørvikan alueen rantahankkeisiin ja juuri kunnostettuun, Oslonvuonolle aukeavaan veistospuistoon, Ekebergparkeniin. Bjørvikan pääväylästä, Dronning Eufemias gatesta, tulee valmistuessaan kesällä 2015 kasvimaantieteellisesti rytmitetty nykytulkinta puistokadusta.

Kuulumisia muista Pohjoismaista

Pohjoismaisten maisema-arkkitehtiliittojen hallitusten tapamisessa käytiin läpi eri maiden ajankohtaisia kuulumisia. Käsilä olevat mahdollisuudet ja ongelmat ovat varsin samanlai-

Bjørvikan Barcode ja sen edustalle valmistuva Dronning Eufemias gate.

Näkymä kohti Oslonvuonoa Ekebergparkenista.

sia, mutta erojakin on. Ala on Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa selkeästi vakiintuneempi kuin Suomessa, Islannista puhumattakaan.

Naapurimaiden suurissa liitoissa on 700–800 jäsentä, ja ne tarjoavat paitsi kokonsa osalta myös monessa muussa mielessä kannustavan esimerkin MARKin tulevaisuudelle. Siksikin kannattaa seurata tarkasti pohjoismaisten kumppaneiden olosuhteita ja kehitystä.

Tanskassa on juuri valmistunut uusi arkkitehtuuripoliittinen ohjelma, jossa maisema-arkkitehtuurilla on näkyvä osa. *Landskab*-lehden toimitus kertoi terveisinään, että Arkitektens Forlag tarjoaa jatkossa pohjoismaisten liittojen välityksellä niiden jäsenille 25 prosentin alennuksen Pohjoismaiden ainoan säännöllisesti ilmestyvän maisema-arkkitehtilehden tilauksesta. MARK ilmoittaa myöhemmin, miten järjestely meillä hoidetaan.

Ruotsissa niin arkkitehteja, maisema-arkkitehteja kuin sisustusarkkitehtejäkin on jo yli 10 vuotta edustanut yhteinen liitto, Sveriges Arkitekter. Lähes 12 000 jäsenen liitolla on loistavat resurssit, hyvä näkyvyys ja poliittinen painoarvo. Toisaalta on esitetty kriittisiä mielipiteitä siitä, saavatko maisema-arkkitehdit äänensä tarpeeksi kuuluville liitossa toimivan maisema-arkkitehtiakatemian kautta. Jäsenistön joukossa keskustellaan tällä hetkellä muun muassa nopean asuntorakentamisen ja kaupunkisuunnittelun laadusta.

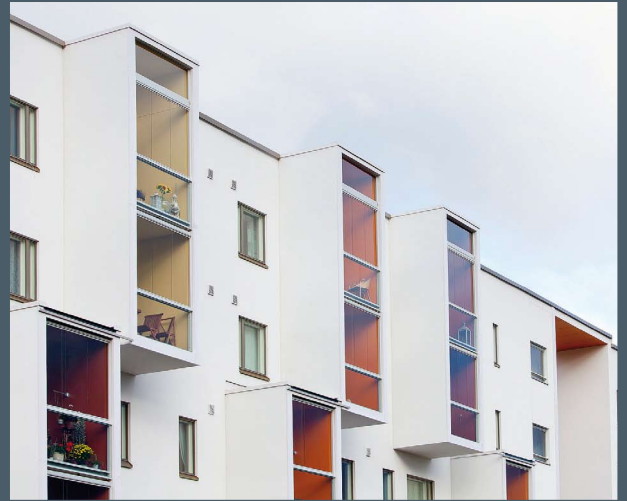
Norjan maisema-arkkitehdit jatkavat itsenäisessä liitossa

Norjan NLA:ssa eletään historiallisia hetkiä. Kokouksen vilkkaista keskustelua käytiin maan hajanaisen arkkitehtikentän yhdistymishankkeesta, josta oli tarkoitus päättää maisema-arkkitehtien osalta maaliskuun lopun vuosikokouksessa. Ammattikuntaa jakanut hanke hylättiin äänestyksessä kiihkeän keskustelun jälkeen. Pitkälle valmisteltuun ehdotukseen sisältyi oman liiton lakkauttaminen ja perustettavaan Norges Arkitekter -liittoon järjestäytyminen. NLA jatkaa siis omana liittonaan uuden puheenjohtajan johdolla.

Myös Islannin FÍLAN tilanne puhutti. Vuoden 2008 talouskriisin seurauksena tuntuva osa noin 60-henkisestä jäsenistöstä työskentelee ulkomailla. Islannissa ei ole ylemmän korkeakoulutason maisema-arkkitehtikoulutusta, eikä maan ainoalla, kolmevuotisella koulutusohjelmalla ole kansallisen liiton tai IFLAn hyväksyntää. Islantilaiset maisema-arkkitehdit joutuvat hankkimaan tutkintonsa ulkomailta. Paradoksaalista sinänsä, että Islanti on samalla ainoa Pohjoismaa, jossa maisema-arkkitehdin ammattinimike on suojattu.

Jouni Heinänen

INSPIROIDU. IDEOI. LUO.

www.cembrit.fi **Cembrit**

JULKISIVULEVYT | RAKENNUSLEVYT | SISUSTUSLEVYT

Cembrit on maailman suurimpia kuitusementtilevyjen valmistajia. Ota yhteyttä Cembrit-myyntiin p.019 287 61 tai sales@cembrit.fi.

Asunto muuttuvana tuotteena

Vaikka suomalaista asuntotuotantoa pidetään yleisesti laadukkaana, erityisesti urbaanin kerrostalotuotannon ajatellaan olevan yksipuolista. TaM Antti Pirinen pohtii väitöstutkimuksessaan *Dwelling as Product – Perspectives on Housing, Users and the Expansion of Design* sitä, miten asunto voidaan ymmärtää muotoilun kohteena tai tuotteena.

Antti Pirinen rinnastaa muotoilun alan väitöskirjassaan asunnon teollisesti muotoiltuun tuotteeseen. Hänen mukaansa asunto muistuttaa paikkasidonaisuudetaan ja ainutkertaisuudestaan huolimatta yhä enemmän muuta massateollisuuden tuotetta.

Pirinen tarkastelee aihetta käyttäjälähtöisen suunnittelun teorioiden ja systeemisen ajattelun lähtökohdista. Väitöskirjassa oletetaan, että asunto on moninainen ja moniulotteinen ihmisen luoma arkipäivän tuote, jota voi tarkastella tuotannon ja tuotesuunnittelun sekä käyttäjän näkökulmasta.

Pirisen useasta käyttäjätutkimuksesta kokoama lähde-materiaali – käyttäjähaastattelut, asukkaiden kuvailemat asu-mispolut sekä itse dokumentaatio – syventää tietoa asumis-kokemuksesta.

Pullonkauloja etsimässä

Tulevaisuudessa asukasrakenne ja asumisen tavat monipuolisu-tuvat ja tarve yksilöllisiin ratkaisuihin korostuu. Pirisen mukaan nykyisessä asuntotuotannossa myös yksilöllisimpiä ratkaisuja pyritään toteuttamaan ja markkinoimaan standardoidulla sar-jatuotannolla, mikä ei tue monipuolista asuntotarjontaa.

Väitöskirjassa vertaillaan asuntomarkkinoinnissa käytetty-

Antti Pirisen väitöstilaisuus oli 16.4.2014 Aalto-yliopistossa.

jä asumiskonsepteja. Siinä on myös haastateltu asuntotuotan-nosta vastaavia yritysjohtajia heidän näkemyksistään, jotka koskevat asuntotuotannon tuotekehitystä, käyttäjää ja käyttä-jälähtöistä suunnittelua.

Vastauksissa ymmärretään tarve monipuolisempaan tuo-tantoon, mutta esimerkiksi erilaisia asumistyytlejä tai -tapoja koskevia ratkaisuja pidetään vielä epäolennaisina. Tutkimuk-sessa osoitetaan useita asuntotuotantoprosessin uudistu-mista hidastavia pullonkauloja, rakentamislainsäädännöstä toteutukseen asti.

Käyttäjät mukaan suunnitteluun

Pirinen käsittelee myös asukkaan ja asunnon välistä suhdet-ta. Lähtökohdana on, että myös asukkaat kuvaavat ja kokevat asunnon tuotteena, jolla on sarja toivottavia ominaisuuksia.

Asukkaan asunnolta toivomat ominaisuudet muuttuvat elämäntilanteen mukaan. Pirinen on tunnistanut eroavaisuuksia, jotka kytkeytyvät asukkaiden kulttuurisiin ja sukupolvien välisiin eroihin sekä yksilöllisiin eroihin. Asunnon lisäksi siihen liittyvä palvelutuote ja teknologia voivat olla asukkaalle mer-kityksellisiä. Asunnon elinkaaren aikana asukkaiden tekemät yksilölliset muutokset lisäävät asuntojen eroavaisuuksia.

Viime aikoina toteutetut yhteissuunnittelussa syntyneet uudet asuntokohteet kertovat Pirisen mukaan yhteiskunnalli-sesta muutoksesta ja asumisratkaisujen tarjonnan ja kysynnän välisestä kuilusta. Suunnittelutehtävän moninaisuus ajaa koh-ti kollektiivisempaa luomistyötä, johon eri alan asiantuntijat, käyttäjät ja muut toimijat osallistuvat aktiivisesti. Tuotteiden ja tilojen arkinen käyttäjäkokemus halutaan tuoda osaksi suunnitteluprosessia. Poikkiteollinen, asukkaaseen keskit-tyvä asuntotutkimus on kuitenkin puuttunut.

Koko suunnittelutyö on pikkuhiljaa muuttumassa. Käyttäjä-lähtöisellä lähestymistavalla voidaan tunnistaa asukkaalle tär-keät asiat, jotka vaativat yksilöllisiä ratkaisuja, ja myös asuk-kaalle vähemmän merkitykselliset asiat. Kun käyttäjätieto tuo-daan osaksi asuntotuotantoa, voidaan tuottaa yksilöllisiä rat-kaisuja – kustannustehokkaasti.

Ira Verma

Kirjoittaja on arkkitehti SAFA ja tutkija Sotera-instituutissa, Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksella.

Pirinen, Antti 2014: Dwelling as Product – Perspectives on Housing, Users and the Expansion of Design. Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu.

353 sivua

Esa Ruskeepään työryhmälle kilpailumenestystä Saksassa

Arkkitehti **Esa Ruskeepään** johtama kansainvälinen työryhmä on valittu kolmen finalistin joukkoon Wolfsburgissa Saksassa järjestetyssä avoimessa arkkitehtuurikilpailussa.

Kilpailun tehtävänä oli suunnitella Wolfsburgin uusi kaupunginkirjasto, mediakeskus, aikuiskoulutuskeskus sekä laajennus viereisellä tontilla sijaitsevalle yläasteelle. Kilpailualue sijaitsee Wolfsburgin keskustassa lähellä **Alvar Aallon** vuosina 1958–1962 suunnittelemaa kulttuurikeskusta. Uudisrakennuksen koko on noin 16 700 neliometriä.

Kilpailun ensimmäiseen vaiheeseen saapui noin 100 ehdotusta, joista toiseen vaiheeseen valittiin 20. Viimeiseen, kolmanteen vaiheeseen valitut kolme ehdotusta esiteltiin yleisölle Wolfsburgin kaupungintalolla 7.5. pidetyssä lehdistötilaisuudessa.

Ruskeepään työryhmä kehittää edelleen kilpailuehdotustaan, ja kilpailee toimeksiannosta kahta saksalaista toimistoa vastaan. Tulos ratkeaa kesän aikana.

Kaisa-kirjastolle kansainvälistä kunniaa

European Concrete Awardin Building-sarjan toinen palkinto myönnettiin Helsingin yliopiston Kaisa-kirjastolle. Palkinnon myöntäjänä on 12 maan edustajista muodostuva European Concrete Societies Network. Palkinto julkistettiin Itävallan Betoni-kongressissa Wienissä huhtikuussa.

Palkinnon perusteluissa nostetaan esiin erityisesti Kaisa-talon rakenteissa toistuvat pyöreät ja elliptiset muodot, jotka ovat sekä ajattomia että rohkeita. Kirjasto tarjoaa kävijöilleen inspiroivat ja harmoniset sisätilat. Suuret avoimet tilat ovat joustavia mahdollisille tuleville tilamuutoksille. Betonin käyttö rakennusmateriaalina on hyvällä tavalla huomaamatonta ja antaa tilaa hienolle arkkitehtuurille.

Rakennuksen arkkitehtuuri perustuu arkkitehti **Vesa Oivan** ja arkkitehti **Selina Anttisen** kilpailuvoittoon. Pääsuunnittelijana toimi arkkitehti **Matti Huhtamies** ja vastaavana rakennesuunnittelijana rakennusinsinööri **Anssi Kolehmainen**.

Building-sarjan ensimmäinen palkinto meni oslolaisen Reiulf Ramstad Arkitekter -toimiston suunnittelemaalle Norjan länsirannikolla sijaitsevalle Trollstigen Plateau -matkailukeskukselle ja kolmas palkinto Frankfurtissa sijaitsevalle Euroopan keskuspankin toimitalolle, joka on wieniläistoimisto Coop Himmelblin käsialaa.

Kohti hyvää suunnittelujohtamista

Marcel Duchamp on kerran todennut, että ei ole ratkaisua, koska ei ole ongelmaakaan. Rakentamisessa on toisin. Osapuolet eivät aina pysty tulkitsemaan toisten esittämiä ratkaisuja tai mitä ongelmia suunnitelmissa on ratkaistu. Suunnittelu- ja rakennusprojekti ovatkin osapuolien näkökannalta muuttuneet entistä enemmän oppimisprosesseiksi. Uusilla rakennushankkeen johtamisen ja suunnittelun tehtäväluetteloilla on pyritty helpottamaan osapuolien välistä yhteistyötä ja toisilta oppimista.

Tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia

Uusissa tehtäväluetteloissa on hankkeen osapuolien työajasta todettu, että pääsuunnittelijan, muiden suunnittelijoiden, hankkeen johtajan ja tilaajan työnjako voi vaihdella ja että tarvittavat tehtävät ja niiden suorittajat on sovittava hankekohtaisesti. Lisäksi tehtäväluetteloissa on pyritty jakamaan tehtävät tarkoituksenmukaisiin kokonaisuuksiin vieläpä siten, että tehtäviä tehtäviä voitaisiin yhdistää toisiinsa tai jakaa eri tavoin kulloisenkin tilanteen vaatimalla tavalla. Ongelmaan etsii ratkaisun se, kuka siihen kulloinkin parhaiten pystyy.

Suunnittelijan ja tilaajan työnjakoa on täsmennetty. Suunnittelijat huolehtivat suunnitelmista ja tuottavat tilaajan valitavaksi vaihtoehtoja. Kukin suunnittelija huolehtii omien ratkaisujensa toimivuudesta ja sopivuudesta muihin suunnitelmiin. Suunnittelun tilaaja vastaavasti huolehtii lähtötietojen hankkimisesta.

Yhteistyöhön jo luonnostelun yhteydessä

Vaikka luonnossuunnittelu ei enää sanan esiinnykään tehtäväluetteloissa, on sen merkitystä lisätty – erityisesti suunnittelijoiden yhteistyön osalta. Luonnostelu tapahtuu suunnittelijoiden kesken. Tehtävänä sinällään se ei tilaajaa kiinnosta. Tilaaajaa kiinnostaa luonnostelun pohjalta syntynyt ehdotus, se joka päätetään esittää tilaajalle. Tämä on suunnitteluryhmän ammattitaitoon kuuluva päätös. Tilaaajan tehtävänä on tämän jälkeen päättää jatketaanko ehdotuksen pohjalta vai palataanko luonnosteluun. Ehdotussuunnittelu käynnistetään aina kun tarvitaan uusia ehdotuksia, olipa rakentaminen missä vaiheessa tahansa.

Uusissa tehtäväluetteloissa on suunnittelijoiden välistä yhteistyötä pyritty parantamaan terävöittämällä suunnitteluvaiheesta toiseen siirtymistä. Suunnitteluvaiheesta toiseen siirytään hyväksymällä edellisen vaiheen ratkaisu ja toteamalla, että edellytykset ja tarpeet seuraavan tehtävävaiheen aloittamiseksi ovat olemassa. Lisäksi tehtäväluetteloilla pyritään var-

mistaman se, että kaikki suunnittelijat ovat tietoisia vaiheen käynnistämisestä ja siihen liittyvistä päätöksistä. Nämä tehtävät saattavat tuntua turhalta simputukselta, mutta käytäntö on osoittanut sen, että varsinkin edellytysten toteaminen tehdään usein liian kevyesti ja hypätään suoraan tehtävään.

Turhan usein unohtuu se, että jokaisen vaiheen lopussa olisi tehtävänä todeta, että syntyneet suunnitelmat ja selostukset ovat sovitun mukaisia ennekuin ne luovutetaan tilaajan hyväksyttäväksi ja päätettäväksi.

Pääsuunnittelu on johtamistehtävä

Pääsuunnittelija on valmentaja, yhteensovittaja ja johtaja. Suunnittelun ideointivaiheessa pääsuunnittelija toimii suunnitteluryhmän valmentajana ja huolehtii siitä, että suunnitteluryhmä synnyttää jatkuvasti ja paljon uusia ideoita. Suunnitelmien kehittämisen vaiheessa pääsuunnittelija huolehtii siitä, että suunnitteluryhmän tietämys on kulloisenkin ongelman mukainen ja että tieto liikkuu suunnittelijoiden välillä. Johtajana pääsuunnittelija huolehtii siitä, että kaikesta sovitaan tarkasti, että suunnittelijat vertailevat suunnitelmiaan, että suunnittelulla on selkeät säännöt. Hyvä pääsuunnittelija on aktiivinen vallankäyttäjä, mutta kaikki vallankäyttö ei välttämättä ole hyvää suunnittelunjohtamista.

Vesa Juola

”

VAIKKA LUONNOSSUUNNITTELU EI ENÄÄ
SANANA ESIINNYKÄÄN TEHTÄVÄLUETTELOISSA,
ON SEN MERKITYSTÄ LISÄTTY – ERITYISESTI
SUUNNITTELIJOIDEN YHTEISTYÖN OSALTA.

Lyhyesti

Arkkitehtitoimistojen pohjoismaisessa yhteistapaamisessa keskusteltiin julkisista hankinnoista ja arkkitehdin uusista rooleista

Arkkitehtitoimistojen pohjoismaisten liittojen yhteistapaaminen järjestettiin Oslolla 7. - 9. 5. 2014.

Tilaisuudessa keskusteltiin Norjan aloitteesta ja alustamana arkkitehdin roolista rakennushankkeiden projektinjohtossa, Tanskan aloitteesta arkkitehtitoimistojen uudesta roolista ja strategiasta, Ruotsin aloitteesta käytännön arkkitehtuuritutkimuksesta ja sen roolista kilpailukykyyn, Suomen aloitteesta uudesta julkisten hankintojen EU-direktiivistä. Islanti esitteli arkkitehtien pääroolia ympäristöasioiden parissa.

Yhteenvetona keskusteluista kävi ilmi, että arkkitehtitoimistojen työnkuva on muuttumassa kohti hankkeiden kokonaissuunnittelua. Julkisten hankintojen tilanne koettiin kaikissa maissa yhtä hankalaksi. Suurimpana ongelmana nähtiin se, että hankintapuolella on arkkitehtien määrä vähentynyt ja asiantuntemus siltä osin vähentynyt. Yhteiseksi huoleksi koettiin myös ns. referensseistä kilpailu, joka johtuu hankintalain lyhyestä referenssien voimassaoloajasta. Kun toimisto huomaa, että esimerkiksi koulusuunnittelun referenssit ovat vanhenemassa, on luonnollista, että seuranneessa paniikkitalanteessa syntyy kestäättömän kova hintakilpailu.

ATL-palsta

PALSTALLA UUTISOIDAAN SUUNNITTELU- JA RAKENTAMISALAN SEKÄ JÄRJESTÖKENTÄN AJANKOHTAISISTA AIHEISTA. LISÄKSI ILMOITAMME HALLITUKSEN TÄRKEISTÄ PÄÄTÖKSISTÄ, VUOSIKOKOUKSESTA, MIELENKIINTOISISTA KURSEISTA JA KOULUTUKSISTA SEKÄ MUISTA ALAN TAPAHTUMISTA.

JUTTUVINKIT JA PALAUTE:
TOIMISTO@ATL.FI

SEURAA NÄITÄ

- Tietomallien käyttö yleistyy rakennuslupien yhteydessä. Tavoitteena on tietomallien laajempi hyödyntäminen rakennusvalvonnassa. Uusi, Yleiset tietomallivaatimukset 2012 -sarjaan kuuluva osa 14 käsittelee tietomallintamisen hyödyntämistä rakennusvalvonnassa.

Ympäristötietoisuudesta kokonaisvaltaiseen kestävyyteen

Rakennusten ja alueiden kestävä suunnittelu on puhuttanut ja herättänyt kiinnostusta jo pitkään. Kansainvälisesti ja kansallisestikin on jo käytössä häkellyttävän paljon erilaisia laskureita, ympäristösertifiointijärjestelmiä, arviointimenetelmiä, työkaluja ja ohjeistuksia laadukkaiden ja kestävien rakennusten ja alueiden saamiseksi ja niiden arvioimiseksi. Ja lisää tulee koko ajan.

Tällaisten menetelmien hyödyntämisen voisi olettaa parantavan suunnittelun laatua. Jos suunnittelija kuitenkin siirtää liikaa vastuuta yksittäiselle arviointimenetelmälle, seurauksena voi olla tuuditautuminen vääränlaisen turvallisuuden tunteeseen. Jotain tärkeää voi jäädä huomaamatta, tai olennaiseen ei ehkä keskitytäkään. Jos esimerkiksi keskitytään liikaa hiilidioksidipäästöihin, niiden minimoimisella saavutettu positiivinen vaikutus voi menettää merkitystään, jos sen kustannuksella koituu tätä merkittävämpiä haitallisia vaikutuksia esimerkiksi vesistöille tai maaperälle.

Suunnittelussa käytössä olevat kriteerit ja mittaristot tulevat valituiksi käytössämme olevan tiedon pohjalta. Tavoitteiden tarkka määrittely ja mittaaminen ovat tärkeitä, mutta mitä tapahtuu, jos mittaamme ja seuraamme vain niitä asioita, joista meillä sattuu olemaan pohjatietoa? Lienee ensin syytä miettiä tarkkaan, mitä tietoa milloinkin tarvitsemme, ja sen jälkeen pohtia, miten saamme tiedon.

Seurannasta eli seurantatiedosta ja erityisesti sen tulkinnaasta on löydettävissä yllättävän vähän tietoa. Tämä usein liian vähälle huomiolle jäävä työvaihe on tärkeä, jotta suunnittelun ja toteutuksen tavoitteiden onnistumista ja laatua voidaan arvioida ja siten löytää sopivimmat mittarit.

Avointa monialaista yhteistyötä

Edellä sanottu on tosiaan helpommin sanottu kuin tehty. Työ kuitenkin helpottuu, kun se tehdään loppukäyttäjien, suunnittelijoiden, tutkijoiden ja päätöksentekijöiden kesken. Myös poikkitieteellisestä yhteistyöstä on usein hyötyä.

Kestävän kehityksen kriteerit (kuvan sektorit) tulisi sopia yhteisesti joka osa-alueelle. Esimerkiksi tällä tavoin esitettyä huomioitujen näkökulmien kattavuus tulisi selvästi näkyviin verrattuna nykyiseen monien yksittäisten intressien hämärtämään kokonaiskuvaan. Tarkastelutapaa voi käyttää monipuolisesti kaupunkiohjelmista tuotteisiin.

KAAVIOT: ELINA KALLIALA

Sen sijaan, että maksimoitaisiin kestävyys vain yhdellä osa-alueella, on tärkeää tavoitella tasapainoa kaikkien kestävä kehityksen osa-alueiden – yhteiskunnan, ympäristön ja talouden – välillä. Tavoitteena on tunnistaa elinkaaren eri vaiheiden merkittävimmät negatiiviset ja positiiviset vaikutukset, jotta ne voidaan huomioida jo suunnitteluvaiheessa. Kokonaisvaltainen tarkastelu sisältää keskeisimmät tekijät ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista tekijöistä ja ottaa nämä osatekijät sekä niiden väliset vuorovaikutussuhteet huomioon elinkaaren kaikissa vaiheissa. Tämä pätee eri suunnittelutasoilla ja -aloilla.

Jotta näin saatu tieto palvelisi muitakin osapuolia – esimerkiksi kaavoituksessa seuraavan kaavatason suunnittelijoita –, pitäisi panostaa erityisesti arviointimenetelmien läpinäkyvyyteen. Suunnitelmaa arvioitaessa tulisi olla selvästi nähtävissä, kuinka kattavasti siinä on otettu eri osatekijät huomioon – ja mitä on jätetty tarkastelun ulkopuolelle.

Uudenlaiset teknologiat ja haasteet huomioiva suunnittelu-prosessi on vasta alkuvaiheessa. Tarvitsemme tietoa ja kriittistä tavoitteellista työskentelyä joka tasolla ja taholla yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Toivottavaa olisi, että erilaiset suunnittelua tukevat arviointimenetelmät ja työkalut saataisiin integroitua suunnittelussa käytettäviin menetelmiin ja ohjelmiin mahdollisimman hyvin. Suunnittelijan pätevyys ja kriittinen, kokonaisvaltainen ote suunnittelukäytäntöihin lienee kuitenkin edelleen paras tae onnistuneesta lopputuloksesta.

Elina Kalliala
maisema-arkkitehti, Ramboll Finland Oy

EUROPAN 13

**EUROPAN 13 käynnistyy keväällä
2015 teemalla *Adaptable city –
Mukautuva kaupunki*. Sopivia
kilpailukohteita voi ehdottaa
tai ilmoittaa mukaan
syksyyn 2014 asti.**

*kohteiden ilmoittaminen
kansainvälinen foorumi (Pavia, Italia)
kilpailuohjelman laadinta
kilpailukausi
tuomarointi
kansainvälinen foorumi*

*kesä 2014
syysk. loppu 2014
syksy 2014
kevät 2015
syksy 2015
syksy 2015*

Kunnat, rakennusliikkeet, kiinteistöjen omistajat tai käyttäjät voivat toimia kilpailun järjestäjinä – itsenäisesti tai yhteistyössä. EUROPAN on järjestäjälle vaivaton tapa suunnittelu- tai ideakilpailun toteuttamiseen: kilpailun käytännön järjestelyistä vastaa Europan Finland.

EUROPAN on joka toinen vuosi järjestettävä, kansainvälinen suunnittelukilpailu nuorille, alle 40-vuotiaille arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun ammattilaisille. Kilpailu järjestetään samanaikaisesti vajaassa kahdessakymmenessä Euroopan maassa ja kohteita on mukana 50–70.

EUROPAN-kilpailun yhteydessä järjestetään kansainvälisiä foorumeja, joihin sekä kilpailun järjestäjät, palkintolautakunnan jäsenet että kilpailussa palkitut suunnittelijat osallistuvat. EUROPAN pyrkiikin tuottamaan syvällisiä näkemyksiä ja keskustelua arkkitehtuurista ja kaupunkisuunnittelusta sekä edistämään kansainvälisiä yhteyksiä eurooppalaisten toimijoiden välillä.

EUROPAN SUOMI FINLAND
europan@europan.fi
0(9) 58 44 48
www.europan.fi

SAGA ARKKITEHTUURIKILPAILUT

TILAA UUTISKIRJE > <http://www.safa.fi/fin/kilpailut/uutiskirje>

Muutaman viikon välein ilmestyvä uutiskirje tarjoaa ajankohtaista tietoa tulevista ja käynnissä olevista arkkitehtuurikilpailuista, kilpailuihin liittyvistä näyttelyistä ja tapahtumista sekä ratkenneiden kilpailujen tuloksista. Uutiskirjeessä esittäytyvät myös henkilöt hankkeiden ja suunnitelmien takana.

Uutiskirje tarjoaa lisäksi ohjeita ja käytännön vinkkejä tilaajille sekä muille suunnittelukilpailun tarjoamista hyödyistä kiinnostuneille toimijoille.

Palkittua tiiliarkkitehtuuria

Kohde: Paasitorni, Helsinki
Suunnittelu: Arkkitehtitoimisto K2S Oy
Kuva: Marko Huttunen

K2S arkkitehtien suunnittelema Hotelli ja Kokouskeskus Paasitorni palkittiin kansainvälisessä tiiliarkkitehtuurikilpailussa **Wienerberger Brick 14** -erikoispalkinnolla. Kohteen pitsimäinen tiilijulkisivu on toteutettu Tuohi Retro pro -tiilellä.

www.wienerberger.fi

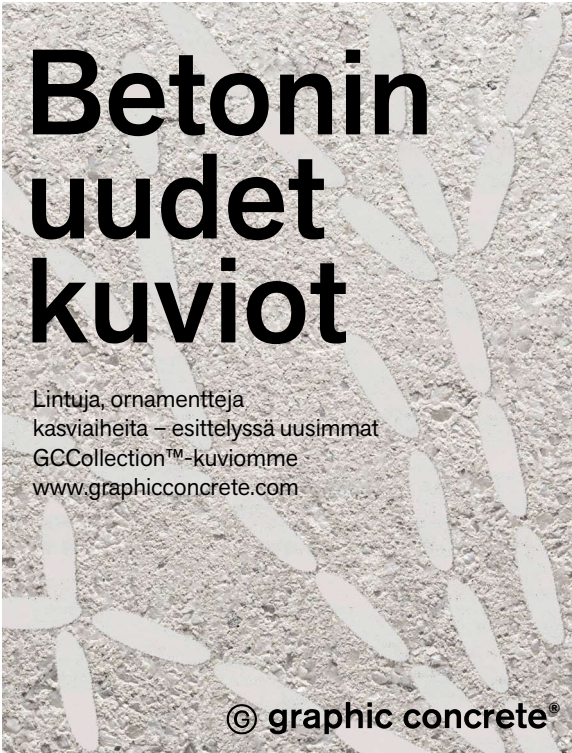
Runon siivin

Arkkitehti **Antti Katajamäki** kuoli Ylöjärvellä huhtikuussa 2014 76-vuotiaana. Entisiin työtovereina me allekirjoittaneet haluamme muutamalla rivillä muistella edesmennyttä ystäväämme ja palauttaa mieleen tämän monipuolisen osaajan työtä ja yhteisiä muistoja.

Luulimme tuntevamme Antin arvoja, ajattelua ja toimintamalleja myöten. Viimeisinä aikoina hän kuitenkin yllätti julkaisemalla kirjan *Eräs maailma Minna Canthin kadulla 1942–1952*. Tässä siitä lyhyt lainaus: ”Myllyt kieputtavat löysää betonia. Terästagot notkuivat olkapäillä. Hohtava puu kutoutui rakenteiksi. Ilma soitti sahojen, myllyjen, vasaroiden sinfoniaa. Tulevaisuutta kylvettiin.”

Kirja kokoaa aikojen takaisen maailman, lapsuusmuistojen kovat koettelemukset, ja selittää siten myös päähenkilön monia myöhempiä vaiheita. Aikanaan vielä arvaamaton kehitys on kirjautunut arkkitehtuurin teräsmieheksi kasvaneen pojan aivoihin silloisen jälleenrakennuskauden kehyksissä.

Tampereella jo rakennusarkkitehdiksi kasvanut Antti kotiutui pääkaupunkiin 1960-luvun lopulla, suoritti arkkitehtituttukinnon TKK:ssa vuonna 1970 ja oli jo sitä ennen kirjautunut

Betonin uudet kuviot

Lintuja, ornamentteja kasviaiheita – esittelyssä uusimmat GCCollection™-kuviomme
www.graphicconcrete.com

© graphic concrete®

mukaan Valion rakennusosaston nousujohteiseen perhepiiriin. Meijerituotanto oli nopeaa muutosta heijastavalla kehityspolulla, pienten kylämeijerien aika oli jäämässä taakse, hevoskuljetukset ja maitolaiturit jäivät historiaan. Tuotantolinjojen automatisointi oli alkamassa, digitaalikaudelle ei vielä pariin vuosikymmeneen ehditty.

SAFA-palkinto 1984 annettiin Valiolle ”tuloksellisesta kehitystyöstä oman rakennustoimintansa laaduntavoittelussa”. SAFAn silloinen puheenjohtaja **Keijo Petäjä** luovutti palkinnon Valion johdon edustajille.

Valion rakennusosasto (myöhemmin jaosto) oli arkkitehti-toimistona noin 20 hengen yksikkö, jossa pääsuunnittelijoina toimi kolmikko **Mäkinen, Löffström** ja Katajamäki. Projektitohitaisesti sovitulla vetovastuulla hoidettiin kulloisetkin tehtävät vuosina 1962–1984. Monet työt saivat julkisuutta sekä koti- että ulkomaalaisilla areenoilla, ja arkkitehtiryhmä sai asiaan kuuluvaa tunnustusta. Mukaan kuvaan tuli Antin kutsumana myös toinen tamperelainen, **Kari Salonen**, jonka kädenjälki näkyi esimerkiksi rakennuttamisten organisoinnissa.

Jätettyään Valion vuonna 1984 Antti palasi lähtöruutuunsa Tampereelle, työlliställeen oman toimiston vetäminen sekä luennot ja esitelmät Suomessa ja ulkomailla. Teräsrakentaminen kuului lukuisien arvostettujen kohteiden kuvaan, mainitakoon näistä esimerkiksi Valion atk-keskus Pitäjänmäellä Helsingissä ja erilaiset koerakentamiskohteet. Hyvän rakentamisen palkinnon tuotti Tampereen yliopiston neljäs vaihe.

Työ tekijänsä palkitsee: Antti sai vuodesta 1980 alkaen koko joukon kotimaisia ja kansainvälisiä palkintoja, osa teräsrakentamisesta, yksin ja osin myös valioliaisen johtokolmikron kanssa yhdessä. Kuvaan kuuluivat myös opetustehtävät ja luennointi sekä Suomessa että ulkomailla.

Mitä muuta toimelias arkkitehti harrasti? Lapsesta alkaen ainakin urheilua sen eri muodoissa. Suru kuitenkin ohitti loppuosoralla, joka päättyi kaipaamaan jääneiden mielestä aivan liian varhain.

Valiopumppu: Matti K. Mäkinen, Kaarina Löffström ja Kari Salonen

HAEMME TERÄVIÄ TEKIJÖITÄ

SUUNNITTELEMAAN HIENOJA KOHTEITA KANSSAMME

PROJEKTINVETÄJILTÄ ODOTAMME MONIPUOLISTA
KOKEMUSTA LIIKETILA- TAI ASUNTO SUUNNITTELUSTA
SEKÄ HALUA JA TAITOA JOHTAA HANKKEITA ITSENÄISESTI

SUUNNITTELIJOILTA TOIVOMME VANKKAA OSAAMISTA
TOTEUTUSPIIRUSTUSTEN LAATIMISESTA SEKÄ KYKYÄ
TOIMIA DYNAAMISESSA TIETOMALLIYMPÄRISTÖSSÄ

C&J CEDERQVIST & JÄNTTI ARKKITEHDIT

HAKEMUKSET: tapani.virkkala@cej.fi
puh. 0400 458 608 www.cej.fi

KUVA MIKA HUISMAN DECOPIC

SILLITEN METROASEMA VUODEN TERÄSRAKENNE 2013

Kaupunkisuunnittelukeskuksen tehtävänä on suunnitella maankäyttöä Espoossa. Keskus laatii yleis- ja asemakaavat, joilla ohjataan kaupungin kehitystä. Lisäksi keskuksessa laaditaan kaavoitusta tukevat liikennesuunnitelmat. Kaupunkisuunnittelukeskuksessa on tällä hetkellä 135 työntekijää.

Tervetuloa joukkoomme

ARKKITEHTI

Työavain 4-46-14

Haemme kaupunkisuunnittelukeskuksen asemakaavayksikköön vakinaiseen työsuhteeseen arkkitehtia, jonka tehtävänä on asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja niihin liittyvien suunnitelmien ja selvitysten laatiminen. Lisäksi osallistut poikkeamispäätösten, suunnittelutarveratkaisujen ja lausuntojen valmisteluun.

Tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu arkkitehdin tutkinto tai muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Arvostamme kokemusta maankäytön suunnittelusta, kunnallishallinnon tunte-
mista, käytössämme olevien MicroStation- ja Stella-ohjelmistojen hallintaa sekä tyydyttävää englannin ja ruotsin kielen taitoa.

Lisätietoja tehtävistä antavat apulaisasemakaavapäällikkö Marjut Huvinen, puh. 050 347 5374 ja toimistosihteeri Merja Aho, puh. 043 824 9629.

Katso tarkemmat tiedot ja täytä hakemus 11.6.2014 klo 15.45 mennessä osoitteessa www.espoonrekry.fi.

Espoo haluaa tarjota parhaat työpaikat ja kehittymismahdollisuudet. Espoon kaupunki on savuton työpaikka.

espoonrekry.fi
KUN ONNEASI ETSIT

Tilakeskus -liikelaitos vastaa Espoon kaupungin toimitilojen ja rakennusten hankkimisesta ja ylläpidosta. Huolehdimme siitä, että tilat ovat turvallisia, toimivia ja taloudellisia. Vastamme tilojen tarkoituksen mukaisesta käytöstä ja niiden arvon säilymisestä. Rakennutamme uusia toimitiloja ja korjaamme vanhoja.

Tervetuloa joukkoomme

HANKEPÄÄLLIKKÖ

talohankkeiden rakennuttajatehtäviin talosuunnitteluosastoon
Työavain 4-41-14

Talonrakennusalan ammattilainen! Haluatko mielenkiintoisen ja merkityksellisen työn, jossa pääset tekemään erilaisia projekteja osana mukavaa ja toimeliasta työporukkaa? Tule rakentamaan Espoota kanssamme!

Tehtäväkenttäsi on monipuolinen sisältäen erikokoisia uudisrakennus-, peruskorjaus- ja laajennushankkeita. Vastaat itsenäisesti ja kokonaisvaltaisesti erikseen nimettyjen talonrakennushankkeiden suunnittelun rakennuttamisesta; tarveselvityksestä - toteutussuunnitteluun.

Toteutamme hankkeemme suoraan omaan omistukseen, yhtiömuotoisina tai vuokrahankkeina. Käytämme hyväksemme monipuolisia hankinta- ja urakkamuotoja.

Tarjoamme mielenkiintoisen ja merkittävän rakennusalan näköalapaikan isossa ja kehittyvässä kaupungissa sekä vakaan ja turvallisen työnantajan edut.

Lisätietoja tehtävästä antavat rakennuspäällikkö Pekka Eurasto, puh. 043 825 2862 ja arkkitehti/hankepäällikkö Juha Iivanainen, puh. 050 466 1417.

Katso tarkemmat tiedot ja täytä hakemus 6.6.2014 klo 15.45 mennessä osoitteessa www.espoonrekry.fi.

Espoo haluaa tarjota parhaat työpaikat ja kehittymismahdollisuudet. Espoon kaupunki on savuton työpaikka.

espoonrekry.fi
KUN ONNEASI ETSIT

SEINÄJOKI

MEILLÄ ON TÖITÄ! SEINÄJOKI KASVAA VAUHDIKKAASTI JA ON SUOMEN KASVUKESKUSTEN KÄRKEÄ. MENESTYKSEN POHJANA ON VAHVA TAHTO.

Haemme Suomen parasta

KAAVOITUSJOHTAJAA

Tarjoamme paljon töitä, mahdollisuuden rajoja hipovia odotuksia ja suoraa puhetta. Työhön tarttuva kaavoitusjohtaja saa johtaa kasvavan, uudistuvan ja jännittävän kaupungin suunnittelua, tehdä työtä elävässä ja tuottavassa Ruokaprovinsississa ja johtaa työtiimiä, jossa mahdottomasta tehdään mahdollinen.

Hakemukset: 8.6.2014 mennessä kuntarekry.fi

Lisätietoja: www.seinajoki.fi/tyopaikat
Kaavoitusjohtaja Hilka Jaakola p. 040 533 1987 ja
toimialajohtaja Markku Kujanpää p. 0400 664 250.
Sähköposti: etunimi.sukunimi@seinajoki.fi

KOMIA
SEINÄJOEN
KAUPUNKISEUTU

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Lappeenrannan kaupunki hakee

KAAVOITUSARKKITEHTIA / KAAVOITUSINSINÖÖRIÄ

monipuolisiin maankäytön suunnittelutehtäviin. Työtehtävät painottuvat asemakaavoitukseen. Haettava tehtävä on virka.

Hakemukset 4.7.2014 klo 12.00 mennessä.

Lisätietoja ja hakuohjeet avoimena olevasta virasta www.lappeenranta.fi > avoimet työpaikat tai www.kuntarekry.fi.

www.lappeenranta.fi

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla www.safa.fi

ETSIMME JOUKKOOMME TAITAVAA JA KOKENUTTA

ARKKITEHTIA

Oulun tai Tikkurilan toimistoomme. Tarjoamme mielenkiintoisia työtehtäviä monipuolisissa julkisen rakentamisen projekteissa ja mukavan työyhteisön. Revit- ja/tai ArchiCAD-osaaminen on suotavaa.

Lisätietoja: Mikko Lukkaroinen, puh. 050 556 3277

Hakemukset: rekry@lukkaroinen.fi

ARKKITEHTITOIMISTO

Lukkaroinen

ARKKITEHTITOIMISTO LUKKAROINEN OY
Kauppurienkatu 12, 4. krs, 90100 Oulu
Tikkurilantie 44, 2. krs, 01300 Vantaa
puh +358 8 8883300, fax +358 8 8883311
toimisto@lukkaroinen.fi, www.lukkaroinen.fi

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 680 1368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI
Hyvä arki asuu Hämeenlinnassa

Ammattilaisen tunnistaa aina!

Hämeenlinna on historiaansa arvostava aktiivinen 68.000 asukkaan maakuntakeskus Suomen parhaimmalla paikalla. Kaupungin monipuolinen elinkeinorakenne ja erilaiset viihtyisät asumisvaihtoehdot takaavat jatkuvan kehittymisen.

Linnan Tilapalvelut -liikelaitos on kaupungin toimitilahallinnosta, tilojen suunnittelusta, rakennuttamisesta, isännöinnistä ja kiinteistökehityksestä vastaava yksikkö. Se vuokraa toimitilat ensisijaisesti kaupungin omille hallinto- ja palveluyksiköille ja hankkii tiloihin käyttäjien tarvitsemat kiinteistöpalvelut.

Linnan Tilapalvelut -liikelaitos hakee

Suunnittelupäällikköä

Suunnittelupäällikkö on suunnittelutiimin esimies, joka hankkii suunnittelijat talonrakennushankkeisiin, ohjaa ja valvoo suunnittelua sekä osallistuu tarveselvityksiin ja hankesuunnitteluun ja johtaa tiimin omaa rakennussuunnittelua.

Kelpoisuusvaatimuksena on yliopistossa tai teknillisessä korkeakoulussa suoritettu talonrakennuksen opintosuunnan arkkitehdin tutkinto tai aikaisempi opistoasteen rakennusarkkitehdin tutkinto sekä kokemusta toimialalta. Lisäksi edellytämme kokemusta suunnitteluryhmän johtamisesta ja toimimisesta pääsuunnittelijana vaativissa hankkeissa.

Arvostamme julkishallinnon ja kunnallisen toimintaympäristön tuntemista, suunnittelutyön hankintaosaamista ja hyviä yhteistyötaitoja.

Lisätietoja antavat toimitusjohtaja Raili Salminen, puh. (03) 621 2655, raili.salminen@hameenlinna.fi tai suunnittelupäällikkö Pekka Rintanen, (03) 621 2341, pekka.rintanen@hameenlinna.fi

Haku päättyy 6.6.2014, klo 15:00. Hakemukset sähköiseen rekrytointijärjestelmään www.seuturekry.fi. Tallenna järjestelmään myös opinto- ja työkokemustietosi. Hakujärjestelmän käyttöön liittyvät kysymykset (03) 621 3915, asiakaspalvelu@seuturekry.fi Vaihtoehtoisesti hakemuksen voi toimittaa: Seuturekry Oy, Raatihuoneenkatu 9, 13100 Hämeenlinna. Tällöin hakemuksen tiedot talletetaan rekrytointijärjestelmään Seuturekryn toimesta.

www.hameenlinna.fi

YAPA-SAFAn vuosikokous

11.6. klo 18.30. Cafe Kiasma
Mannerheiminaukio 2
Tervetuloa!

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla

www.safa.fi

**HAASTA
ITSESI!**

150€
/5 VRK 1 HH, SIS.
TÄYSIHITO JA OHJELMA

Kiristäkö vyö? Liikunnan ilo kadoksissa? Terveelliset elämäntavat löytyvät helpoimmin ryhmässä, asiantuntijan opastuksella. Hae mukaan ja haasta kaverisikin. Jaksoja tarjolla upeissa kohteissa ympäri Suomen.

Ajankohdat ja hakuajat **www.pht.fi**.

PHT ry, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

**Kenelle yrittäjäpalkinto
tänä vuonna?**

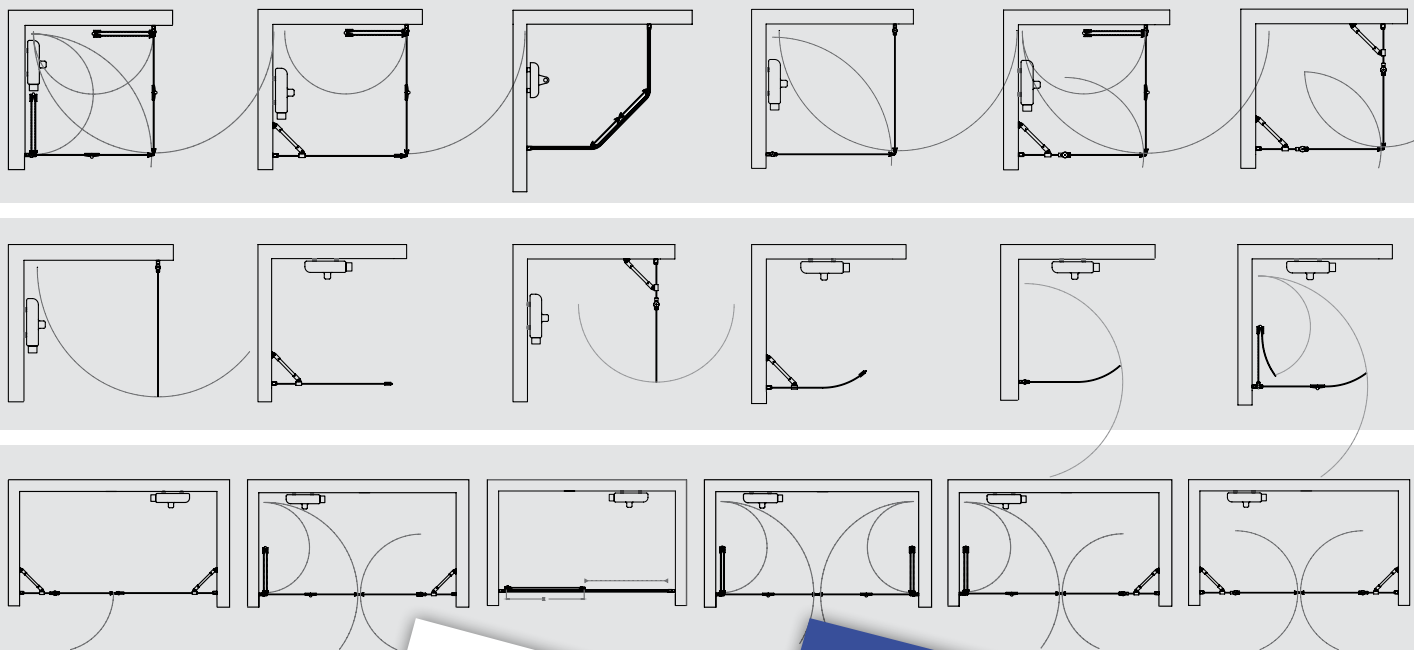
Tutustu tarkemmin ja tee oma ehdotuksesi
www.akava.fi/yrittajapalkinto

SUIHKUTILAKALUSTEET

HIETAKARI

World of showers made in Finland.

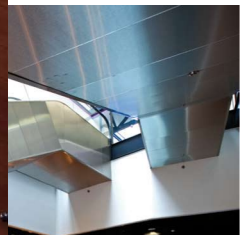

LATAA UUDET
DWG- JA GDL
-OBJEKTIT!
osoitteesta:
hietakari.fi

Pahoittelemme toimitustemme
viivästymisiä, jotka johtuvat
Naantalin tuotantiloissa 6.5.
tapahtuneesta tulipalosta.
Toiminta jatkuu uusissa tiloissa.

Tervetuloa tutustumaan
uutuksiimme
Habitaressa
10.-14.9.

Hietakari Kylpyhuone Oy - Jäspilänkatu 5 - 02450 Kerava

CONTRAFLAM STRUCTURE 60

PYSTYPROFIILITON EI 60-ASENNUSJÄRJESTELMÄ
NYT TESTATTU JOPA 3750 MM KORKEANA

Pystyprofiilittomat järjestelmät • Kantavat lasilattiat • Isot lasikoot •
Taivutetut palonsuojalasit • Markkinoiden laajin valikoima testattuja ja
CE-merkittyjä palonsuojalaseja

